

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Roma Ca'

Pabən' chguape' diox beṇə' ca'
chso'elao' Cristən' Roman'

1 Nada' Pab naca' beṇə' güen
žin che Jesocristən'. Diozən'
gwleje' nada' par naca' apostol na'
bsele'e nada' par niç əchyixjui'a
de'e güen de'e cobə che'lenə'.

²Ca ni'ite ben Diozən' mendad
boso'ozoj profet ca' Xtiže'lenə' ca
naquə lyebe de'en bene' de que
əgwsele'e dižə' güen dižə' cobə
che'lenə'. ³De'e güen de'e cobən'
cho'en dižə' che Xi'in Diozən', Xancho
Jesocristən'. Jesocristən' gəlje' yežlyo
nga lao dia che de'e Rei Dabin'.

⁴Na' nezecho de que Jesocristən'
lecza naque' doalje Xi'in Diozən'
chedə' bebane' ladjo beṇə' guat ca'.
Na' de'en bebane'lenə' nezecho de
que nape' yełə' guac che Spirit che
Diozən'. ⁵Chonlilaža'a Jesocristən'
na' de'e na'anə' Diozən' banoe' chia'
nłana' žin che apostol. Gwleje' nada'
par chona' ca ša' beṇə' so'onlilažə' le'
yoguə' nasyon na' so'one' can' ne'lenə'
par niç si'e yełə' bala'an. ⁶Na' lencza
le'e gwlej Jesocristən' par niç nacle
xi'ine', len beṇə' ca' yełə' beṇə' lecza
chso'onlilažə' le' na' chso'one' can'
ne'lenə'.

⁷Nada' Pab chzoja' cart nga
par yoguə' le'e nitə'əle Roman'
ca le'e chaque Diozən' chele.
Diozən' gwleje' le'e par niç nacle
lažə' ne'lenə'. Chona' orasyon par
niç Xacho Diozən' na' Xancho
Jesocristən' əsa'aclene' le'e na'
so'one' ca so cuezle binjo len xbab
de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Pabən' gone'ene' žjəlane'e
beṇə' Roma ca'

⁸Chona' orasyon cho'a yełə'
choxcwlen che Diozən' por le'e,
na' Jesocristən' chaclene' nada'
par chona' orasyonṇə'. Cho'a yełə'
choxcwlen che' ca naquə doxenlə
yežlyonə' chsoe' beṇə' dižə' de
que yoguə' le'e chonlilažə'əle
Jesocristən'. ⁹Diozən' nezene'
yoguə' las catə' chona' orasyonṇə'
chnaba' gaquəlene' le'e. Le'lenə'
cho'elaogua'a do yichj do laža'a
ca de'en chyixjui'a de'e güen de'e
cobə de'en chzejni'in che Xi'ine'lenə'.
¹⁰Na' chnaba' lao Diozən' güe'e
latjə par delana'a le'e na'a. ¹¹La'
zelažə'əchgua' delana'a le'e par
dezejni'ida' le'e de'en babsed
bablo'ine' nada' par niç sole
gonlilažə'əchlene'. ¹²Che'enda'

delana'a le'e par güe' l'juežjcho balor nga ngalə, chedə' la' le'e na' nada' chonlilažə'əcho Jesocristən'.

¹³Benə' bišə', che'enda' ənezele de que zan las bago'onda' yida' delana'a le'e pero xte na'a bitonə' gac. Che'enda' yedəyena' par nič gonchle can' chazlažə' Diozən' can' bajena' entr yeziquə'əchlə benə' cui zjənaquə benə' Izrael. ¹⁴Nezda' cheyalə' gua'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len benə' ca' ža' syoda, na' len benə' yixə' na' leczə ca' len benə' chsa'ac letr na' benə' cui chsa'ac letr. ¹⁵De'e na'anə' che'enchgüeida' gona' ga zelao saquə'oda' chixjue'ida' le'e de'e güen de'e cobə che Jesocristən', le'e ža'ale Roman'.

**Dižə' güen dižə' cobən' nsa'an
yelə' guac che Diozən' par
benə' chse'ejle'e chei**

¹⁶Diozən' nape' yelə' guac xen. Na' dižə' güen dižə' cobə che'ena' nsa'an yelə' guac che'ena', par nič ca' benə' chse'ejle' chei, le' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'. Diozən' che'enchgüeine' yebeje' chio'o benə' Izrael xni'a de'e malən' na' leczə chene'ene' yebeje' chio'o cui naccho benə' Izrael xni'a de'e malən'. De'e na'anə' bito cheto'ida' che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. ¹⁷Dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' chzejni'in chio'o de que Diozən' ne' naccho benə' güen laogüe'ena' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən' na' can' choncze' len notə'ətezə benə' chso'onlilažə' le'. Can' nyoj Xtizə'ena', nan: "Šə chonlilažə'əcho Diozən', le'ena' ne' de que naccho benə' güen

laogüe'ena', na' de'e na'anə' guatə'əczə yelə' mban checho zejlicane šə chonlilažə'əchone'."

De xtolə' benəchən'

¹⁸Na' Diozən' chlo'ine' chio'o benəch, zoze' yoba na'ate, can' əgwnežjue' castigw zejlicane che yoguə' benə' ca' cabi chso'elao' le' na' nic chso'one' can' cheyalə' so'one'. Na' yelə' güen de'e mal chega'aque'ena' bito cho'en latjə yesə'əneze benə' yoblə de'en naquə de'e li. ¹⁹Bazjəneze' de'en de de'e guaquə nezecho che Diozən' chedə' Diozən' bablo'ine'en yoguə'əcho. ²⁰Na' bito bi bi de de'e yoso'ode'i benə' cui chso'elao' Diozən' yesə'əne' cui zjəneze' šə zoe'ena'. La' gwzolaozən dezd catə'an əbxi'e yežlyonə' xte ža neža chgüiacho benə' ca' na' bia ca' na' de'e ca' bene'ena'. De'e na'anə' caguə naquən zdebə gombi'acho de'e ca' cui zjənlə' che Diozən', ca yelə' gwnabia' che'ena' de'en de zejlicane na' de'en cheyalə' güe'ela'ochone'. ²¹Na' ca naquə benə' ca' cui chso'elao' Diozən', zjəneze' de que zo Diozən' pero bito chso'elaogüe'ene', nic chso'e yelə' choxcwlen che'. Ca naquə xbab chega'aque'ena' bito bi zaquə'an na' bazjənchə'ol yichjla'ažda'oga'aque'ena'. ²²Chəsə'əne' zjənaque' benə' sin' pero chso'one' xbab de'e cui bi zaquə'. ²³Choso'ozoe' Diozən' ca'alə, bito chso'elaogüe'ene', len Dioz nan' naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e na' zoe' zejlicane. Bito chso'elaogüe'ene', chso'onchso'one' de'e yoblə, chso'ela'ozeche' no

Igua'a lsaquə' beṇach beṇə' te chei, na' lecɓə chso'elaogü'e lgu'a lsaquə' bia zo xile'e, bia yixə' bia zia tap ni'a ne'i na' bia zjənxobə lē'i.

²⁴Ca naquə beṇə' ca' chso'on de'e ca' zjənac ca', Diozən' bagwlejiychje' lega'aque' par chso'one' de'e mal can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' de'e na'anə' chso'onchgi'e yelə' zto' che cuerp chega'aque'enə'.
²⁵Bagwlejiychje' lega'aque' par chso'one' de'e ca' chedə' lega'aque' bagosə'əbejiychje' dižə' li che'enə' par chse'ejle'e de'e güenlažə'. Chse'ejni'alažə'əzeche' na' chso'ela'ozeche' de'e ca' ben Diozən' na' bito chso'one' cas che Diozən' ben' ben yoguə'əlol beṇach na' yoguə' bia chaš na' yeziquə'əchlə de'e ca' yelə'. Bito chso'one' cas che' la'anə'əczə naque' ben' cheyalə' güe'ela'ocho zejlicane. La' can' naquən.

²⁶De'e na'anə' Diozən' bagwlejiychje' lega'aque' par chso'one' yelə' zto' can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Ca naquə no'ol ca' bito chəsə'əque'e beṇə' byo, lete chəsya'əzolentezə lē'e ljuējzj no'olzəga'aque' par nich chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'.
²⁷Na' le'egatezəczə ca' chso'on beṇə' byo ca' chəsya'əzolen ljuējzj beṇə' byoga'aque' lgu'a de'e yesə'əca'a no'ol chega'aque'. Na' naquən to yelə' zto' de'en chso'on beṇə' byo con beṇə' byoga'ac, tant chəsə'əzelažə' ljuējzjga'aque'. Na' de'en chac che cuerp chega'aque'enə' naquən to castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e lao yelə' güen de'e mal chega'aque'enə'.

²⁸Na' laogüe de'e cui chse'ene'ne' so'one' cas che Diozən', Diozən' bagwlejiychje' lega'aque' len xbab mal chega'aque'enə', na' chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'.
²⁹Por de'e cui cheyalə' so'one'en chso'one'. Zjənaljene'. Chesya'əbeine' chso'one' contr beṇə'. Chəsə'əzelažə'e bi de che beṇə' yoblə, na' no bia yixə' chega'aque' na' no beṇə' nitə' ližga'aque'. Zjənaque' beṇə' xi'a juisy na' lecɓə chsa'acxi'i ljuējze'. Syempr chso'ot ljuējze', chəsə'ədiłe', choso'oxoayague', na' chəsya'əyone' clelələ dižə' de'e chse'ene'ene'. Na' zjənaque' beṇə' gochitj dižə'.
³⁰Chəsə'əne' mal che beṇə' yoblə. Chəsə'əgue'ine' Diozən'. Bitobi respet zjənombi'e par beṇə' yoblə. Chsa'alažə'e. Zjənaque' beṇə' güe'elao' cuine. Chəsə'əyiljlažə'e na' chəsə'əželene' can' chso'one' de'e mal. Bito choso'ozenague' che xaxna'aga'aque'.
³¹Bito chse'ejni'ine'. Bito chso'one' complir bi lyebe de'e chso'one'. Bito chsa'aquene' che beṇə' yoblə. Zjənaque' beṇə' ggo'olažə'e. Bito zjənombi'e yelə' cheyaše'e ljuējze'.
³²Zjəņezczene' binlo de que Dioz nan' nchoglaogüe'en cheyalə' yeyejcho lao yi' gabilən' šə goncho can' chso'one'enə'. Pero lega'aque' ne'e zja'accze' chso'one' ca' na' chesya'əbeine' chso'on beṇə' yoblə can' chso'one'enə'. Pab

Diozən' zdacze' licha ca de'en chone' beṇachən' castigw che xtolə'əga'aque'enə'

2 De'e nan' notə'ətezə naccho bito gaquə əṇacho bito bi

xtolə'əcho de catə' choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chedə' catə'an choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chio'otezən' chchixə cuincho. Chacbe'icho de que beṇə' yoblə chone' de'e mal len leczə can' chon chio'o. ²Nezecho šə choncho de'e ca' zjənac ca' Diozən' ne' checho de xtolə'əcho, na' zdacze' licha de'en ne' ca'. ³De repent chaquecho de que Diozən' bito gone' castigw checho ca de'en choncho xbab che beṇə' yoblə de que chso'one' de'e mal len leczə can' choncho. Bito cheyalə' gaquecho de que cui gone' castigw checho, la' gonczə'en. ⁴De repent bito choncho cas ca naquə de'e güenchgua de'en chon Diozən' len chio'o lao yelə' beṇə' güen che'enə' na' yelə' xenlažə' che'enə'. Na' de repent bito choncho cas che' laogüe de'en cui le'e chontie' chio'o castigw. Diozən' chone' güen len chio'o par ničh gaquəchgüeicho lo'o yichjla'ažda'ochonə' che de'e mal de'en choncho par ničh ca' yedinjechon. ⁵Pero nacteccho beṇə' žod šə bito chedinjecho do yichj do lažə'əcho ca naquə xtolə'əchon'. Na' šə bito chedinjechon choncho ca gonch Diozən' chio'o castigw catə' əžin ža Diozən' əgwlo'e de que le' zdacze' licha ca de'en gone' castigw zejlicane che xtolə'əchon'. ⁶Gone' chio'o castigw o gone' par ničh gaquə de'e güen che chio'o benəch segon nac babencho. ⁷Diozən' gone' chio'o yelə' mban zejlicane šə zotezə zocho choncho de'e güen, chedə' šə choncho ca' chlo'echo de que cheyiljlažə'əcho naclə gaquə par ničh yežincho gan' zo'enə', na'

par ničh gone' chio'o yelə' bala'an, na' par ničh socho zejlicane. ⁸Na' šə chnecho contr Diozən' na' cabi chzenagcho che dižə' li che'enə', chzenagzechcho che de'e malən', lechgualə əža'alažə' Diozən' chio'o na' gone' chio'o castigw zejlicane. ⁹Zgualatec chio'o beṇə' Izrael benecho xtižə' Diozən', na' šə choncho de'e mal chi' saquə'əcho na' əžaglaoch. Na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael gwdechlə benecho xtiže'enə', pero leczə chi' saquə'əcho na' əžaglaoch šə choncho de'e malən'. ¹⁰Na' šə choncho de'e güennə' gwžin ža catə' Diozən' gone' par ničh gaccho beṇə' blaο, na' gone' chio'o yelə' bala'an, na' gone' par ničh socho binlo len yichjla'ažda'ochon'. Gone' güen len chio'o beṇə' Izrael, pero na' leczə gone' güen len chio'o la'anə'əczə cui naccho beṇə' Izrael.

¹¹Tozə can' chon Diozən' len yoguə' chio'o benəch. ¹²Yoguə' chio'o šə babencho de'e mal sin cuinə' gombi'acho lei de'en bzoj de'e Moisezən', Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayl'icho por ni che de'en babencho de'e malən' la'anə'əczə šə cui nezecho can' na lein'. Na' yoguə' chio'o banombi'acho lein', Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayl'icho por ni che de'en cui bencho can' nannə'. ¹³Caguə con yenecho lei na'anə' na' əṇa Diozən' checho bitobi xtolə'əcho de. Pero šə choncho can' na lein', Diozən' əne' checho bitobi xtolə'əcho de. ¹⁴Notə'ətezə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael na' cui nombi'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', zolə catə' chone'

to chópə can' na lein' con de'e chidzən lo'o yichjla'aždaogüe'e. L'a'añə'əczə cui nombi'e lein', de'en chon yichjla'ažda'ogüen' mendad gone' naquən ca to lei. ¹⁵Ben' chon ca' ža chlo'e de que lo'o yichjla'aždaogüe'e na' yo'o de'en naquə ca lein'. Na' catə' chone' de'en chone', lo'o yichjla'aždaogüe'e na' chone' xbab de que de'e malən' chone' o chone' xbab de que de'e güenñə' chone'. ¹⁶Gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič Jesocristən' əchoglaogüe'en che xbab che chio'o benəch de'en bencho bgašə'əzə, šə bencho xbab güen o šə bencho xbab mal. Can' chnia' catə' əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'.

Benə' Izrael ca' gwsa'aque' de que gwnite'e binlo len Diozən' chedə' zjə'nombi'e lein'

¹⁷Balle chonle xbab de que zole binlo len Diozən' chedə' nacle benə' Izrael na' nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Cha'alazə'əle de que cho'ela'ole Diozən'. ¹⁸Nezele de'en cho'olažə' Diozən'. Nezele de'en naquə de'e güen. Cho'ele dižə' chei de que naquən de'e güen, chedə' la' lei na'anə' nsedle. ¹⁹De'e tant chaquele chejni'ile che Diozən' chonle xbab de que nezele par co'ole benə' nez na' par əgwzejni'ile benə' ca' zjənčol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ²⁰Na' chonle xbab de que nezele par əgwzejni'ile benə' cui chse'ejni'i na' par gacle maestr che bi'i xcuidə'. Laogüe de'en nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən' chaquele chejni'ile na' chaquele nezele de'en

naquə de'e li. ²¹Le'e chsed chlo'ile benə' yoblə, žbixchen' cui cholo'i cuinle? Chsed chlo'ile bito no cuan, len chbanle. ²²Chsed chlo'ile de que bito no co' xtoi na' bito no cuejyichj be'en chei o no'ol chei par solene' benə' yoblə, len chonczle yoguə' de'en nale cui no gon. Na' chgue'ile lgua'a lsaquə' ca' de'en chse'ejni'alažə' benə', len bia'aczə chjelanle bitə'ətezə de'en zjəde do lo'o yo'o gan' zjəžə' lgua'a lsaquə' ca'. ²³Cha'alazə'əle de'e nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero laogüe de'e cui chonle can' na lein', chnitle yelə' bala'an che Diozən'. ²⁴De'e li chonle can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: "De'en chonle de'e mal, zan benə' cui zjənaquə benə' Izrael chəsə'əne' contr Diozən'."

²⁵Chio'o benə' Izrael nsa'acho to seņy lao cuerp chechon' de'en ne' sirconsision, na' zejen de que Diozən' gaquəlene' chio'o can' bene' lyebe. Na' seņyən' zaquə'an par chio'o šə choncho can' na lein'. Pero šə cui choncho can' na lein', bitobi zaquə' seņy de'en zochonə'. ²⁶Šə cui nsa'acho seņy de'en ne' sirconsisionnə' pero choncho can' na lein', gaccho cuent ca benə' nsa'aczə seņy de'en ne' sirconsisionnə' la'añə'əczə cui nsa'achon. ²⁷Balle bito bi seņy de'en ne' sirconsisionnə' nsa'ale, pero chonle complir can' na lein'. Na' laogüe de'en chonle complir can' na lein', chonle ca nacia' de que deczə xtolə' benə' ca' zjənsa' seņy de'en ne' sirconsisionnə', chedə' nyoj lein' na' zjə'nombi'en, pero bito chso'one' can' nanñə'. ²⁸Zan

benə' chsa'alje' lao dia che Izraelən' na' əzja'accze' chso'one' can' naquə costombr che benə' Izraelən', pero lao Diozən' bito zjənaque' benə' Izrael, na' nic zaquə' seņy de'en choso'ozo cuerp chega'aque'enə'.

²⁹ Pero chio'o de'e li naccho benə' Izrael šə chonlilažə'əcho Diozən' can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. Na' de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' gwxaquə'əleben ca seņy de'en ne' sirconsision, na' zejen de que bagwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Babše'e yichjla'ažda'ochon', caguə con nsa'acho to seņy lao cuerp chechon'. Na' šə chonlilažə'əchone', Diozən' əne' de que choncho güen, la'anə'əczə šə notono no nochlə əna de que choncho güen.

3 ¿Bi de'e güen zedegua'an che chio'o benə' Izrael laogüe de'en naccho benə' Izrael? ¿Bi de'e güen de'e zedegua'an de'en zocho seņy de'en ne' sirconsisionnə'?

² De'e xen de'e zedegua'an. Na' to de'en zedegua'an ca de'en əbnežjw Diozən' xaxta'ocho ca' Xtiže'enə' de'en nyojən'. ³ Na' balə' cui gwse'ejle'e chei. Pero bito gwde Diozən' ca'azə cui gone' can' na Xtiže'enə' la'anə'əczə balə' cui gwse'ejle'e chei. ⁴ Goncze' can' ne'enə'. Yoguə' laste ənacze' de'e linə' la'anə'əczə šə yoguə'əlöl benə' yesə'əne' dižə' güenlažə'əənə'. Chac canə' bzoj to profet gože' Diozən':

Le' əgwlo'ido' benəchən' de que cho'o dižə' li.

Na' ca naquə benə' ca' chso'on xbab de que bito chono' complir can' na'onə', əsa'acbe'ine' de que chonczo' can' na'onə'.

⁵ Quinga chəsə'əna balə benə' cui chse'ejni'i che Diozən'. Chəsə'əne' de que de'e mal de'en choncho chlo'in benəchən' de que Diozən' naque' benə' chon de'e güen. Na' chəsə'əne' de que Diozən' bito zde' licha de'en gone' castigw che de'e mal de'en chonchon'. ⁶ Lechgualə clelən' chso'one' xbabən'. Žalə' de'e li can' chsa'aque'ne'enə' bitoczə gaquə gon Diozən' yelə' jostis che chio'o benəch can' cheyalə'ənə'. Pero la' goncze'en.

⁷ Na' benə' ca' chso'on xbabən' ca' lecə chəsə'əne' de que catə' chso'onlažə'e chso'one' ca chesyə'əyacbe'i benə' de que Diozən' naque' benə' güen ca naquən' cho'e por dižə' li. De'e na'anə' chsa'aque'ne' de que bito cheyalə' choglaio Diozən' chega'aque' de que zjənapə' dolə' ca de'en chso'onlažə'e. ⁸ Balə benə' chso'one' contr neto', na' chso'one' cho'ato'onə' chəsə'əne' de que nato' əbixchen' cui goncho de'e malən' par nič gaquə de'e güennə'? Ca cheyalə'əczən' əgwnežjo Diozən' castigw che non' na ca'.

Notono nla' no cui napə dolə'

⁹ ¿Bixan' ža? ¿Enaquəch chio'o benə' Izrael benə' güench cle ca chio'o cui naccho benə' Izrael? Bito. Can' bagwnia', tozəczə can' chac che chio'o benə' Izrael na' che chio'o cui naccho benə' Izrael, yoguə'əcho zocho xni'a de'e malən'.

¹⁰ Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: Notono zo benə' zda licha, ni tlišə'əze'.

¹¹ Notono nla' benə' chejni'i che Diozən',

na' notono nla' beṇə'
 cheyilje'ene'.
 12 Yoguə' beṇəchən' bagosə'aque'e
 nez mal.
 Yogue'e bitobi zjəzaque'e.
 Ni tlišə'əzə beṇə' chon de'e
 güen notono nla'.

13 Len xtižə'ağa'aque'enə'
 chəsə'əxoayaguene'en beṇə',
 na' ca benen che bgüizə'
 gwxaquə'əlebe dižə' de'en
 chso'enə'.

Ca zbanṇə' chla' cuerp
 che bia guatən' catə'an
 bachožə'an, ca' zbanṇə' naquə
 xtižə'ağa'aque'enə'.

14 Por dižə' mal dižə' əzban ža'
 cho'aga'aque'enə'.

15 Con bizə' de'en choso'ode'ine'
 par chso'ote' beṇə'.

16 Gatə'ətezə chja'aque' con la'
 ggo'o yelə' yašə' yelə' zin'
 chja'aque'.

17 Na' bito chesə'əzo chesə'əbeze'
 binlo len ljuežjga'aque'enə'.

18 Bito chsa'ape' Diozən' respet.

19 Na' nezecho ca naquə yoguə'
 de'en na lei che Diozən' goncho,
 nyojən par chio'o na' xaxta'ocho
 ca' beṇə' ca' bnežjue' lein'. Pero
 ca naquə cui choncho can' nannə',
 ni tozə chio'o bito gaquə əṇacho
 de que naccho beṇə' güen. De'e
 na'anə' Diozən' əchoglaogüie'en
 checho de que si'icho castigw che
 xtolə'əchon' can' əchoglaogüie'en
 che yeziquə'əchlə beṇəchən'. 20 Ni to
 chio'o beṇəch bito ṇa Diozən' checho
 de que naccho beṇə' güen por ni che
 bi de'en choncho de'en na lein', chedə'
 la' ni tocho bito choncho cayanə'an
 nannə'. Lei na'anə' chzejni'in chio'o
 de que choncho de'e malən'.

Cheyalə' gonlilažə'əcho
Jesocristən' par niç gaccho
beṇə' güen lao Diozən'

21-22 Diozən' bablo'e can' ne' che
 notə'ətezcho de que naccho beṇə'
 güen laogüie'enə' šə chonlilažə'əcho
 Jesocristən'. Lein' na' de'en
 bosə'ozoj profet ca' beṇə' ca'
 gwsə'e xtižə' Diozən' cana' leczə
 chso'en dižə' de que can' gone'.
 Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'
 bito chon Diozən' cuent checho
 šə bi de'e choncho complir de'en
 na lei che'enə'. Na' notə'ətezcho
 tozəczə can' chon Diozən' len chio'o
 la'anə'əczə šə naccho beṇə' Izrael
 o šə cui naccho. 23 Yoguə'əlo'cho
 babencho de'e mal na' de'e na'anə'
 ni tocho bito gaquə əṇacho de que
 naccho beṇə' güen ca beṇə' güennə'
 naquə Diozən'. 24 Nži'ilaže'e chio'o
 chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'.
 Na' caguə bi chzi' Dioz na'anə' ne'
 checho de que naccho beṇə' güen
 laogüie'enə', chedə' la' bagwdixjw
 Cristo Jeso'osən' xtolə'əchon'.

25 Antslən' bagwdapə Diozən'
 yelə' chxenlažə'anə' bagwzoine'
 bguə'o bcheje' che de'e mal de'en
 bagwsə'on beṇəchən' tši'i, na'
 bito blo'e can' chnežjue' castigw
 che notə'ətezə beṇə' chso'on de'e
 malən'. Pero ṇa'a par blo'e de que
 le' chnežjwcze' castigw che beṇə'
 chso'on de'e malən', gwleje' Cristo
 Jeso'osən' par gwdixjue' xtolə'
 beṇəchən'. Na' Diozən' chnitlaogüie'
 xtolə' con beṇə' chso'onlilažə'
 Cristo Jeso'osən'. 26 Na' de'en
 əbsele'ene'enə' nezecho de que
 Diozən' zdacze' licha de'en ne'
 che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho

Jeso'osən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

²⁷ Bito cheyalə' güe'elao' cuincho əṇacho de que naccho beṇə' güen. Ni tocho cui naccho beṇə' güen por ni che bi de'e güen de'en choncho. Pero šə chonlilažə'ačo Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. ²⁸ Can' chejni'fichon, šə chonlilažə'ačo Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lein'.

²⁹ ¿E Diozən' naque' Xan chio'o beṇə' Izrael na'azən'? ¿Ecaguə leczə naque' Xan chio'o cui naccho beṇə' Izrael? ³⁰ Cle naque' Xan yoguə'əloj beṇə'. Na' ne' che yoguə'ačo šə bachonlilažə'ačo Jeso'osən' naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Tozəczə can' chone' len chio'o nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' na' len chio'o cui nsa'achon. ³¹ ¿Echoncho lei de'en bzoj de'e Moisezən' ca to de'e cui bi zaque'enə' laogüe chonlilažə'ačo Jeso'osən'? Bito chonchon ca to de'e cui bi zaque'e, sino cho'elechchon balorən'.

Abraanṇə' beṇlilažə'e

Diozən' na' de'e nan' goque'
beṇə' güen lao Diozən'

4 De'e xaxta'ocho Abraam be'enə' naccho dia, ¿bixa əṇacho che'enə'? ² Žalə' por ni che de'e güen de'en bene' na'anə' gwna Diozən' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə', zaquə'əcze' par be'elao' cuine' žalə' ca'. Pero bito be'elao' cuine' lao Diozən'. ³ Le'e Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: “Abraanṇə' beṇlilažə'e Diozən' na'

de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'.”

⁴ Catə' to beṇə' chone' žin chone' gan laxjue'enə' na' bito ṇacho de que xan žinṇə' chone' to goclen catə'an chnežjue'ene' laxjue'enə'. Na' ca'aczən' naquən len chio'o, žalə' babencho cayanə'an non Diozən' mendad goncho bito naquən to goclen de'en chon Diozən' len chio'o catə'an ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' žalə' ca'. ⁵ Pero naquəczən to goclen. Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'ačhone' sin cui choncho xbab de que de'e güen de'en choncho chaclenən par əne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' Diozən' chone' par nič chio'o cui be'ela'ochone' antslə chaccho beṇə' güen laogüe'enə' catə' chonlilažə'ačhone'. ⁶ Leczə de'e Dabin' be'e dižə' che goclenṇə' de'en chon Diozən' len chio'o chonlilažə'ačhone' ca de'en ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent šə bichlə de'e güen de'en choncho. ⁷ De'e Dabin' gwne':

Mba zocho šə babezi'ixen
Diozən' checho che de'e
malən' bencho.

Mba zocho šə babnitlaogüe'
xtolə'ačhon'.

⁸ Mba zocho šə chchoglaon Diozən' checho de que caguə bi xtolə'ačo denə'.

⁹ Chio'o nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' bito cheyalə' goncho xbab de que chio'ozən' gaquə socho mba can' gwne'enə'. Lenzə beṇə' ca' cui zjənsa' seṇyən' guaquə nite'e mba can' gwne'enə'. Nezecho de'en beṇlilažə' de'e

Abraannə' Diozən' de'e na'anə' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'. ¹⁰Na' gwne' che' de'e Abraannə' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' antslə ze'e soe' seṇy de'en ne' sirconsisionnə', caguə beyožlən'. ¹¹Na' gwdechlə gwzoe' seṇyən' par gwnezene' de que Diozən' bagwne' ca' che'. De'e Abraannə' gwzolaogüe' chonlilaže'e Diozən' catə'an ze'e sole' seṇyən' na' cana' gwna Diozən' naque' beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' nezecho de que Diozən' ne' ca' che notə'atezə beṇə' cui zjəzo seṇy de'en ne' sirconsisionnə' con šə chso'onlilaže'ene'. Na' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilaže'əcho Diozən'. ¹²Na' leczə nezecho de que Diozən' ne' che chio'o nsa'acho seṇyən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilaže'əchone'. Na' ne' ca' caguə por ni che de'en zocho seṇyən' sino por ni che de'en chonlilaže'əchone' can' benlilaže' de'e Abraannə' le'.

**Abraannə' benlilaže'e Diozən'
na' de'e na'anə' Diozən' bene'
lyebe de'e bene' len le'**

¹³De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe gone' par ničh Abraannə' len xi'in dia che' ca' yesə'anabi'e doxenlə yežlyon'. Bito ben Diozən' cuent che' Abraannə' šə bene' complir can' na lei che'enə' sino de'en benlilaže'e Dioz na'anə' gwne' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' na' leczə de'e na'anə' bene' lyebe yesə'anabi'e yežlyon'. ¹⁴Nitə' beṇə' chsa'aque' por

ni che de'en zjənaoga'aque' lein' yesə'anabi'e yežlyon'. Žalə' na'aclə lega'aque' yesə'anabi'e yežlyonə', bito bi zaquə' de'en chso'onlilaže' beṇə' Diozən', na' leczə ca' bito gon Diozən' complir can' bene' lyebe len xi'in dia che de'e Abraannə' žalə' chac ca'. ¹⁵De'en gwduxjw Diozən' lei che'enə' na' beṇə'achən' cui choso'ozenague' chei, Diozən' gwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane che xtolə'əga'aque'enə'. Žalə' cui zjənezene' bi de'e ca' cheyalə' so'one', bitobi xtolə'əga'aque' de, pero zjənezczene'en.

¹⁶Ca' chaquən', chio'o chonlilaže'əcho Diozən' nabi'acho yežlyon'. Tant nzi'ilaza' Diozən' chio'o chone' ca nabi'achon par ničh gaquə can' bene' lyebe len yoguə' chio'o chone' cuent ca xi'in dia che de'e Abraannə'. Caguə gaquə ca' len beṇə' ca' zjəsə'ənao lei na'azən' sino leczə len notə'atezə beṇə' chso'onlilaže' Diozən' can' benlilaže' de'e Abraannə' le', la' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilaže'əcho Diozən'. ¹⁷Can' nyojczə de'en gwna Diozən': "Banza' le' gaco' xaxtao' beṇə' ša' nasyon zan." Na' Diozən' nape' yelə' guac par yosbane' beṇə' guat ca' na' Diozən' chone' par ničh chac bitə'atezən' ne'enə'. De'e na'anə' cho'e dižə' che beṇə' ze'e za'ac ca chio'o beṇə'ach cho'echo dižə' che beṇə' banitə'.

¹⁸Bito gwneze Abraannə' nacxa gaquən' gaquə can' gwna Diozən'. Pero gwyejle'e che Diozən' na' gwzoe' lez de que Diozən' goczze'

le' xaxtao' beṇə' ša' nasyon zan. Con gwyejle'e de que gaquə can' gož Diozən' le': "Beṇə' zan əsa'ac xi'ṇ dia chio'." ¹⁹Con gwzocze' benlilaže'e Diozən' la'anə'əczə gocbe'ine' banaque' beṇə' golə par so xi'ṇe'. Bazoe' casi to gueyoa iz, na' no'ol che' Saran' bitoch zoe' xlaogüe'e sane'. ²⁰Gwzoteze' benlilaže'e Diozən' na' bito goquə šejlaže'e che lyebe de'en ben Diozən' len le', sino que gwzoe' chech benlilaže'ene' na' be'elaogüe'ene'. ²¹Abraannə' gwnezene' de que Diozən' guac gone' ca de'en bene' lyeben'. ²²Na' laogüe de'en benlilaže'e Diozən' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'.

²³Na' nyojən de que de'en benlilaže'ene' na'anə' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero caguə nyojən par de'e Abraam na'azənə'. ²⁴⁻²⁵Łeczə nyojən par chio'o, la' łeczə de'en chonlilažə'əcho Diozən' nchoglaon checho de que naccho beṇə' güen laogüe'ene'. Diozən' bsele'e Xancho Jeso'osən' par gwso'ot beṇə' le' na' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Goc ca' len Jeso'osən' par nič gwduxjue' xtołə'əchon' na' par nič Diozən' ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'ene'.

Zocho binlo len Diozən' šə chonlilažə'əcho Jesocristən'

5 Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'ene' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən', na' Xancho Jesocrist na'anə' babene' par nič zocho binlo len

Diozən'. ²De'en chonlilažə'əcho Jesocristən' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' gwzocze' əži'ilaže'e chio'o. Chebeicho nezecho gon Diozən' chio'o yełə' bala'an xen ca de'en de che'. ³Na' łeczə chebeicho catə' chzaquə'əzi'icho, la' nezecho šə chgo'o chchejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'icho nachən' gwchejczecho catə'an de bichlə de'en saquə'əzi'icho. ⁴Šə chgo'o chchejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'ichon', Diozən' chebeine' can' choncho. Na' catə' chebeine' can' choncho, nezecho de que gaquəlenche' chio'o. ⁵Na' catə'an nezecho de que gaquəlench Diozən' chio'o, bito chža'a yichjcho chedə' nezecho babselə'e Spirit che'ene' par zon len chio'o, chṇen lo'o la'azda'ochon' nan de que Diozən' chacchgüeine' checho.

⁶Lao ne'e zocho xni'a de'e malən', Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par gwduxjue' xtołə' chio'o cui be'ela'ocho Diozən'. Na' gwso'ote'ene' catə' bžin orən' banžia' Diozən' bia'. ⁷Ca naquə chio'o beṇəch, zdebə chonən par əchebcho gwnežjo cuincho so'ot beṇə' chio'o lgua'a to beṇə' yoblə la'anə'əczə šə lgua'a to beṇə' zda licha. Pero gwchojlja to beṇə' yeyaxjene' gwnežjo cuine' so'ote'ene' lgua'a to beṇə' naquə beṇə' ži'ilažə'. ⁸Pero catə'an chio'o nənaccho beṇə' güen de'e mal, Diozən' bsele'e Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' nezecho lechgualə chaque Diozən' checho. ⁹Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'ene' chedə' Cristən'

blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' leczə ca' nezecho de que Cristən' bagoclene' chio'o chonlilažə'əchone' par niç ca' Diozən' bito goņe' castigw checho zejlicane. ¹⁰ Benə' contr che Dioz nan' goccho. Pero na' Xi'ine' Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwsə'ot benə' le'. Ben Cristən' ca' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' nezecho leczə zo Cristən' chone' par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' çhedə' ngodə'əcho txen len le'. ¹¹ Na' leczə dech de'en chebeicho. Leczə chebeicho de'en nombi'acho Diozən', çhedə' la' Jesocrist na'anə' baçh bozoe' chio'o binlo len Diozən'.

**De'e Adannə' bxi'e de'e malən'
yežlyo nga, na' Jesocristən'
bedəyene' par niç hac de'e güen**

¹² Yelə' godenag che benə' nechən' ben' gwle Adannə', gwzolao de'e malən' yežlyo nga, na' de'e mal nan' nsa' yelə' gotən'. Na' de'e nan' den de que yoguə' benəçhən' chsa'ate' na' yogue'e chsə'one' de'e mal. ¹³ Gwsə'onczə benəçhən' de'en malən' dezd tyemp che Adannə' antsə' cuinə' çixjw Diozən' lei che'enə'. Na' catə' cuinə' çixjue' lei che'enə' nža'alə can' gwçhoglaogüe'en che benəçhən' catə'an gwsə'one' de'e malən'. ¹⁴ Pero na' gwzolaozən dezd tyemp che de'e Adannə' bžinte tyemp che de'e Moisezən' benən byen yoguə' benə' gwsə'ate' can' chsa'ate' na'a, çhedə' yogue'e gwso'one' de'e malən', la'anə'əczə de'e mal de'en gwsə'one' bito naquən ca de'e mal

de'en ben de'e Adannə'. De'e Adan na'anə' bedəyene' par niç gwxe yelə' gotən' yežlyo nga, pero na' Jesocristən' ben' banaquəczən yidə dezd cana'ateczə, le'enə' bedəyene' par niç de yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ De'e xen nža' yelə' goclen de'en ben Diozən' len chio'o catə'an bsele'e Jesocristən' na' ca de'e malən' de'en ben de'e Adannə'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə' benə' zan gwsə'at. Pero na' Diozən' bene' to de'e zaque'e, bene' to yelə' ži'ilažə' xen na' to yelə' goclen xen par benə' zan. Diozən' chaclene' chio'o ca de'en bsele'e Jesocristən' par cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə' chio'o benəçh. ¹⁶ Nža' de'e malən' de'en ben de'e Adannə' ca goclen de'en ben Diozən' len benəçhən'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə', de'e na'anə' Diozən' gwçhoglaogüe'en che chio'o benəçh de que si'icho castigw zejlicane. Pero na' dadzən' goclen Diozən' chio'o ca de'en bsele'e Xi'ine' Jesocristən', na' chio'o chonlilažə'əchone' ne' de que naccho benə' güen laogüe'enə' la'anə'əczə babencho de'e zan de'e mal. ¹⁷ Por ni che tozə be'enə' ben de'e malən' de yelə' got che chio'o benəçh. Pero na' Diozən' lechguale nži'ilaže'e chio'o, na' dadzə ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho benə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' de yelə' mban checho zejlicane na' nabi'acho txen len Jesocristən'.

¹⁸ Can' naquən, por ni che de'e mal de'en ben de'e Adannə', Diozən' gwçhoglaogüe'en de que to to

chío'o beṇach si'icho castigw che xtolə'əchon'. Na' por ni che de'en naquə Jesocristən' beṇə' güen lao Diozən', Dioz na'anə' ne' che yoguə' chío'o chonlilažə'əcho Jesocristən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' na' chone' chío'o yelə' mban zejlicane. ¹⁹Na' de'en cui əbzenag de'e Adannə' che Diozən', de'e na'anə' yoguə' chío'o beṇach naccho beṇə' güen de'e mal. Pero na' de'en əbzenag Jesocristən' che Diozən', yoguə' chío'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho beṇə' güen lao Diozən'.

²⁰Diozən' gwdixjue' lei che'enə' na' de'e na'anə' gwcha'o gw Xench de'e malən' chedə' beṇachən' bito bosozenague' chei. Pero catə' gwcha'o gw Xen de'e malən', de'e xen gwcha'o gw Xench yelə' ži'ilažə' che Diozən' par nič bezi'ixene' che chío'o chonlilažə'əchone'.

²¹Gwcha'o gw Xench yelə' ži'ilažə' che'enə' par nič gwaquə əne' che yoguə' chío'o beṇach de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə gonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. Na' can' de yelə' got che yoguə' chío'o beṇach de'en naccho beṇə' güen de'e malən' leczə nži'ilažə' Diozən' yoguə' chío'o beṇach na' chone' chío'o yelə' mban zejlicane šə chonlilažə'əchone'.

Diozən' bene' par nič cuich šo'o chazcho de'e malən'

6 ěNacxan' cheyalə' goncho ṇa'a banezecho de que nži'ilažə' Diozən' chío'o? ěEcon šejczcho goncho de'e malən' par nič yezi'ixentezə yezi'ixen Diozən' chechon'? ²Caguə can' cheyalə'

goncho. Diozən' babene' par nič cuich šo'o chazcho de'e malən' šə gwzenagcho che'. De'e nan' bito cheyalə' sochcho əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ³Bagwchoacho nisən' par nič ca' nacbia' de que ngodə'əcho txen len Jesocristən'. Na' ca de'en gwchoacho nisən' zejen ca gotcho len Crist na'anə'. ⁴Na' de'en zejen ca gotcho len Cristən', leczə zejen ca bgašə'əcho len le'. Goc ca' par nič ca de'en bolis bosban Xacho Diozən' le' len yelə' guac xen che'enə', gwša'acho yelə' chzo yelə' chbez chechon' na' socho ca beṇə' cobə.

⁵Ndił ngodə'əcho Cristən' txennə' catə'an gwso'ote'ene', na' leczə ndił ngodə'əcho le' txennə' catə'an beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. De'e na'anə' cheyalə' yocobə xbab chechon' par nič gaguə yičjla'ažda'ochon' can' naquə yičjla'aždaogüe'enə'. ⁶Ca de'en ndił ngodə'əcho Cristən' txen catə'an gwso'ote'ene' le'e yag corozən', zejen de que la'ažda'omalchon' gotən. Gotən par nič bitoch ṇabia'an chío'o na' par nič bitoch šo'o chaz de'e malən' yičjla'ažda'ochon'. ⁷Beṇə' bagot bitoch chnabia' la'ažda'omalen' le'. ⁸Na' ca naquə gotlencho Cristən' chejle'echo de que zocho mbancho len le' na' de que sochcho əbancho len le'. ⁹Nezecho de que Dioz nan' bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' bitoch so'ote'ene' de'e yoblə. Yelə' gotən' bitoch soin le' de'e yoblə. ¹⁰Ca de'en gwso'ote' Cristən', tši'izən' bnežjw cuine' par nič bebeje' chío'o xni'a de'e malən'. Bitoch so'ote' le' yetlas. Na' ṇa'a

zoe' chnežjue' Diozən' yelə' bala'an.
¹¹Legon xbab de que Diozən'
 babene' par niç cuich šo'o çhazcho
 de'e malən'. Pero na' leczə legon
 xbab de que ndil ngodə'əcho txen
 len Cristən' catə'an beyas bebane'
 ladjo beṇə' guat ca'. De'e na'anə'
 mbancho par əgwnežjwcho Diozən'
 yelə' bala'an. Gonle xbabən' ca'
 çhedə' ngodə'əcho txen len Xancho
 Cristo Jeso'osən'.

¹²Bito güe'echo latjə šo'o çhaz
 de'e malən' cuerp çhechon' de'en
 gat par goncho ca de'e malən'
 zelažə' la'ažda'ochon'. ¹³Bito
 gon cuincho lao na' gwxiye'enə'
 par goncho de'e mal len cuerp
 çhechon'. Cheyalə' gon cuincho
 lao na' Diozən' par goncho
 de'e güennə'. Gon cuincho lao
 ne'enə' çhedə' bitoch naccho len
 yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat,
 sino bade yelə' mban zejlicane
 çhechon'. ¹⁴Antslə goquecho
 goncho can' na lein', pero de'en
 cui goc goncho can' nannə', blo'in
 chio'o de que zocho xni'a de'e
 malən'. Pero na'a de'en nži'ilažə'
 Diozən' chio'o babebeje' chio'o
 xni'a de'e malən', na' de'e na'anə'
 chac chon cuincho lao ne'enə' par
 goncho de'e güennə'.

**Cheyalə' cuejyichjcho cuich
 goncho de'e malən'**

¹⁵Ėgontezcho de'e malən' de'en
 nezecho nži'ilažə' Diozən' chio'o
 na' de'en bito chebeine' chio'o
 por ni çhe šə choncho can' na lei
 çhe'enə'? Bito. ¹⁶Nezecho catə'
 chzenagcho çhe to beṇə' na' catə'
 cho'echo latjə chnabi'e chio'o,
 xni'a be'enan' zocho. Na' leczə ca'

šə chdalenczcho de'e malən' na'
 chzenagcho çhei, xni'ei nan' zocho
 na' bito žjəyecho len Diozən'
 šə ca'. Pero šə chon cuincho lao
 na' Diozən' na' chzenagcho çhe'
 nachən' zdaczcho choncho de'e
 güennə'. ¹⁷Antslən' gwzocho xni'a
 de'e malən'. Pero choxcwlen Diozən'
 lenczə le'e bachzenagle na'a do
 yichj do lažə'əle de'en bablo'ito'
 le'e. ¹⁸Diozən' babebeje' chio'o
 xni'a de'e malən'. De'e na'anə'
 banon cuincho lao na' Diozən'
 par šejcho goncho de'e güennə'.
¹⁹Cho'a dižə'ənə' can' zocho xni'a
 non' chzenagcho çhei par niç
 šejni'ile. Ca'atezən' ben cuinle lao
 na' gwxiye'enə' par benle de'en
 naquə yelə' zto' na' bichlə de'en
 bito cheyalə' goncho, leczə can'
 cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən'
 par goncho de'e güennə' niç gaquə
 yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə
 yichjla'aždao' Diozən'.

²⁰Catə'an ne'e zocho xni'a de'e
 malən', bito bzenagcho çhe Diozən'
 par goncho de'e güen. ²¹Na' bitobi
 de'e güen ble'icho lao de'e mal ca'
 de'en jənaochonə'. Bacheto'icho
 na'a çhe de'e ca' benchonə'. Žalə'
 chonchcho de'e mal ca' zjənac ca'
 bito žjəyecho len Diozən'. ²²Pero
 Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e
 malən' na' babene' par niç non
 cuincho lao ne'enə'. De'e na'anə'
 zda chaquəch yichjla'ažda'ochonə'
 can' naquə yichjla'aždao' le'enə' na'
 žjəyecho len Diozən' zejlicane.
²³Sə zocho choncho de'e malən'
 yeyejcho lao yi' gabilən'. Pero šə
 ngodə'əcho txen len Xancho Cristo
 Jeso'osən', Diozən' choṇe' chio'o
 dadzə yelə' mban zejlicanen'.

**lein' chnabi'an benachən'
žlac zjəmbane'**

7 Benə' bišə' le'e nombi'ale lein' na' nezele de que lein' chnabi'an chio'o žlac mbancho na'azə. ²To no'olə csad, žlac mban be'en che'enə' cheyałə' soe' len le', la' can' chon lein' mendad. Xte catə'əch gat be'en che'enə' cana'achən' babechoj latje' len lei de'en chon mendad soe' len be'en che'enə'. ³Na' šə no'olən' yeque'e benə' yoblə len mban be'en che'enə', benə' ggo'o xtoin' naque'. Pero šə bagot be'en che'enə' babechoj latje' len lein'. Guaquə yošagna'alene' benə' yoblə, na' bito nacho naque' benə' ggo'o xtoi laogüe de'en yošagne'e de'e yoblə.

⁴Can' naquən benə' bišə', ngodə'əcho txen len Cristən', na' de'e bnežjw cuine' gwso'ote'ene', de'e na'anə' banezecho bito chaccho benə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Cristən' beyas bebane' ladjo benə' guat ca' na' chio'o baben cuincho lao ne'enə' par ničh goncho can' chene'e Diozən'. ⁵Antslə nezocho chzenagcho che la'ažda'omalchon'. Na' catə'an gwnezecho ca de'en non lei de'en bzoj de'e Moisezən' mendad goncho, nachlə be'elažə'əchcho bzenagcho che de'e malən' de'en yo'o yichjla'ažda'ochonə' na' bencho con can' gone'echo. Žalə' ne'e choncho ca' bito žjəyecho len Diozən'. ⁶Pero na'a babocobə Spirit che Diozən' yichjla'ažda'ochon' na' nezecho bito chaccho benə' güen

lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lein'. Antslə bencho bi de'e güen parzə ničh goncho complir can' byoj lein' gwłalte nan naquən cheyałə' goncho. Pero na'a choncho can' chene'e Diozən' chedə' babocobə Spirit che'enə' yichjla'ažda'ochon'.

Yo'o de'e malən' yichjla'ažda'ochon'

⁷Bito cheyałə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moisezən' naquən de'e mal. Bito gocbe'ida' nda' chona' de'e malən' žalə' cui bzejni'i lein' nada' bi de'en cui cheyałə' gona'. Na' bito əgwnezdə' de que de'e malən' chona' chzelaža'a bitə'ətezə de'e de che benə' žalə' que lein' nan: "Bito seləžə'əle bitə'ətezə de'e de che benə'." ⁸Nach catə' gwnezdə' can' na lein, de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' nachle benən ca gwzelažə'əcha'. Na' bito gocbe'ida' de xtoła'a žalə' cui bembia lein'. ⁹Gwzoa' to tyemp sin cui bembia lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Pero catə' gwnezdə' bin' nonən mendad gona', nachle bzenaguəcha' che de'e malən' de'en yo'o yichjla'ažda'ogua'anə'. De'e na'anə' gwnezdə' si'a castigw zejlicane che xtoła'a. ¹⁰Na' ca naquə lei de'en bzoj de'e Moisezən', naquən par gwzenaga' chei ničh ca' gatə' yelə' mban zejlicane chia'. Pero de'en cui bzenaga' chei de'e na'anə' gwnezdə' si'a castigw zejlicane. ¹¹Ca de'en nombi'a lein', de'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bxoayaguən nada', benən ca bito bzenaga' che de'en nonən mendad gona'. Na'

de'e na'anə' gw̃nezda' si'a castigw zejl̃icane che xtol̃a'anə'.

¹²Ca naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', za'an che Diozən'. To to de'en nonən mendad goncho za'an che Diozən' na' zjənaquən de'e lich̃a na' de'e güen. ¹³¿Elei de'en naquə de'e güennə' benən par nich̃ si'a castigw zejl̃icane che xtol̃a'anə'? Bitō naquə len. De'e malən' de'en yo'o yich̃jla'aždaogua'anə' bito be'en latjə gona' can' cheyal̃ə' gona'. Na' de'en cui chona' can' na lein', de'e nan' gw̃nezda' si'a castigw zejl̃icane che xtol̃a'anə'. Ca chac nan' n̄la'alaon naca' benə' mal de'en cui chona' can' na lein', na' n̄la'alaon de que de'e mal juisyən' chona' cui chona' can' none' mendad gona'.

¹⁴Naquən clar de que lein' guaquəlenən nada' len xbab de'en yo'o lo'o yich̃jla'aždaogua'anə' žalə' chzenaga' chei. Pero nada' naca' benə' la'aždao' mal, zoa' yo'o yaza' de'e malən'. ¹⁵Bitō chona' de'e güen de'en che'enda' gona'. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'. Bitō cheyabe'ida' chia' bix̃chen' chona' ca'. ¹⁶Che'enda' gona' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', pero bito chona'an yogua' las. Na' catə' cui chona' can' nannə' lechguale de'e chacda', chedə' nezd̃a' lein' naquən de'e güen. ¹⁷Caguə nada'anə' chona' de'en cui che'enda' gona'. De'e mal de'en yo'o yich̃jla'aždaogua'a nan' chonən par nich̃ chona' de'en cui che'enda' gona'. ¹⁸⁻¹⁹Nezd̃a' bito naca' benə' güen, chedə' yo'o de'e malən' lo'o yich̃jla'aždaogua'anə'. Che'enda' gona' de'e güennə', pero

bito chona'an. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'.

²⁰Na' ca de'en chona' de'en cui che'enda' gona', caguə chona'an nada'anə'. De'e mal de'en yo'o yich̃jla'aždaogua'a nan' nžiguəən nada' chona' de'e mal de'en cui che'enda' gona'.

²¹Na' syempr catə'ən che'enda' gona' de'e güennə', de'e mal de'en yo'o yich̃jla'aždaogua'anə' chžonən gona'an. ²²Chebeida' lei che Diozən' lo'o yich̃jla'aždaogua'anə'. ²³Pero na' chacbe'ida' de de'en yo'o yich̃jla'aždaogua'anə' de'en cui cho'en latjə gona' can' nezd̃a' cheyal̃ə' gona'. De'e mal de'en yo'o yaz cuerp chia'anə' chnabi'an nada'.

²⁴⁻²⁵Lo'o yich̃jla'ažda'ochon' chene'echo goncho de'en non lei che Diozən' mendad goncho, pero na' la'ažda'omalchon' chonczən ca choncho de'e malən'. iProb chio'o! ¿No soi la'ažda'omalchon' de'enə' chnabia' chio'o? Nezecho si'icho castigw zejl̃icane šə soczcho gwzenagcho chei. Choꝁcwlen Diozən', chone' par nich̃ X̄ancho Jesocristən' soine' la'ažda'omalch on'.

Cheyal̃ə' goncho can' chene'e Spirit che Diozən'

8 De'e na'anə' Diozən' ne' che chio'o šə ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' de que bito bi xtol̃ə'əcho de. Chio'o ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bachoncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Bitō choncho can' na la'ažda'omalchon'. ²Nezd̃a' Spirit che Diozən' chnabi'an nada' na' chonən yelə' mban zejl̃icane

chia' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'. Catə' gwzoa' xni'a de'e malən' lennə' benən par nich gwchoglaο Diozən' chia' si'a castigw zejlicane. Pero Spirit che Diozən' babebejən nada' xni'a de'e malən'. ³⁻⁴Lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito gwzoin par yebejən chio'o xni'a de'e malən' chedə' naccho beṇə' la'aždao' mal. Diozən' gwzoinə' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' de'en bsele'e Xi'ine'en golje' yežlyo nga, gocczə cuerp che'enə' ca cuerp che chio'o beṇə' güen de'e mal. Na' Xi'in Dioz na'ana' gwidxjue' xtołə'əchon' par nich chio'o beṇəch guaquə yechojcho xni'a de'e malən' na' guaquə šejcho licha goncho can' non lein' mendad, con šə goncho can' chene'e Spirit che Diozən' na' bito goncho can' na la'ažda'omalchon'.

⁵Šə zoczcho choncho can' na la'ažda'omalchonə', yo'o yichjcho de'en chene'en goncho. Pero šə zocho choncho can' na Spirit che Diozən' yo'o yichjcho can' nan na'ana'. ⁶Na' šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchonə', si'icho castigw zejlicane. Pero šə con yo'o yichjcho de'enə' chene'e Spirit che Diozən', guatə' yelə' mban zejlicane checho na' so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochonə'.

⁷Contr Dioz nan' choncho šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho. Na' šə con yo'o yichjcho len, bito chzenagcho che lei che Diozən', na' nique gaquəczə gwzenagcho che Diozən' šə ca'. ⁸Šə zocho choncho can' na la'ažda'omalchon' bito

gaquə naquəchlə goncho par nich yebei Diozən' chio'o.

⁹Pero chio'o ža, šə zo Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'ochonə', bitoch zocho choncho can' na la'ažda'omalchon', sino zocho chzenagcho che Spiritən'. Na' šə cui zo Spirit che Cristən' lo'o la'ažda'ochonə', de'en leczə naquən Spirit che Diozən', bito naccho xi'in Dioz. ¹⁰Cristən' zoe' len chio'o chonjilažə'əchone', na' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' de'e na'ana' de yelə' mban zejlicane checho la'ana'əczə gatcho len cuerp chechon' por ni che de'e malən'. ¹¹Diozən' bolis bosbane' Cristo Jeso'osən' ladjo beṇə' guatən'. Na' šə Spirit che Diozən' zon lo'o la'ažda'ochon', leczə gwžin ža catə' Diozən' yolis yosbane' chio'o len cuerp checho quinga de'enə' sa'at. Yolīs yosbane' chio'o chedə' yo'o Spirit che'enə' lo'o la'ažda'ochon'.

¹²Can' ža beṇə' bišə', bito cheyalə' goncho can' na la'ažda'omalchon'.

¹³Si'icho castigw zejlicane šə zoczcho choncho de'en chene'e la'ažda'omalchonə'. Pero šə güe'echo latjə gaquəlen Spirit che Diozən' chio'o par nich cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon', nachən' gatə' yelə' mban zejlicane checho.

¹⁴Na' yoguə' chio'o šə chzenagcho che de'en chsed chzejni'i Spirit che Diozən' chio'o goncho, naccho xi'in Dioz. ¹⁵Diozən' beṇə' chio'o Spirit che'enə' catə'an gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Na' de'e na'ana' bito chžebcho Diozən' can' chžebcho to beṇə' znia catə' choncho xšine'enə'.

Lgua'a žebchone' cholgüižchone' che'echone': "Xa." ¹⁶Spirit che Diozən' nan lo'o yichjla'ažda'ochon' de que chio'o naccho xi'in Dioz. ¹⁷Na' šə naccho xi'in Dioz, gwžin ža catə' yoguə' de'en de che Cristən' gaquən checho txen lencho le'. Gaquən checho con šə gwsanlažə' cuincho yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' chio'o por ni che de'en chonjilažə'əcho Cristən', can' bosoo'ochi' bosoo'osaque'e le'enə'. Na' šə yoso'oči' yoso'osaque'e chio'o, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en babnežjue' che Cristən'.

¹⁸Yežlyo nga de de'en chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əcho. Pero nada' chona' xbab caguə de'e bi de'enə' ca de'en yebeicho catə'an əžin ža gon Diozən' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en napə Cristən'. ¹⁹Diozən' bene' beṇəch, bene' bia chsa'aš na' bene' cuantzə bi de'en zjəde. Na' yoguə'əcho len lega'aquən bazocho lao juisy batə'əquən' gon Diozən' yelə' bala'an de'en si' chio'o naccho xi'ine', na' leczə len yoguə' bia ca' chsa'aš chəsə'əbezəb batə'əquən' əžin ža gone' ca'. ²⁰Na' yoguə' de'e ca' ben Diozən' caguə zjənac ša'onə'. Na' caguə con ca gwse'ene'ennə' zjənaquən. Ze'e gonša'oche' lega'aquənnə', na' ze'e gonša'oche' yoguə' bia chsa'aš na' leczə ca' chio'o beṇəch. Na' leczə Dioz nan' bene' par ničh chəsə'əbezən na' par ničh chəsə'əbezə beṇəchən' na' par ničh leczə chəsə'əbezə bia ca' chsa'aš. ²¹Chəsə'əbezən batə'əquən' əžin ža yesyə'əyaquən binlo juisy na' bito te chega'aquən. Na' leczə can' chəsə'əbezə bia ca' əsa'ac chega'aquəb. Na' ca'aczən' gac che

chio'o naccho xi'in Dioz, catə'an si'icho yelə' bala'an xen de'en gon Diozən' chio'o, yeyac cuerp chechon' de'e cobə na' cuatəch soi yelə' gotən' chio'o. ²²Na' nezecho, xte ža neža yoguə' de'e ca' ben Diozən' chso'onən ca beṇə' chbežgüe', chesə'əzaglaon ca to no'olə beṇə' chzan. Na' leczə yoguə' bia ca' chsa'aš chəsə'əbežgüe'eb chəsə'əzaglaob ca to no'olə beṇə' chzan. ²³Na' caguə de'e ca'azən'. Leczə len chio'o chbežgüe'echo. Diozən' babene' chio'o Spirit che'enə' par ničh nezecho gwžin ža gaquəch güen checho. Na' chbežgüe'echo lo'o la'ažda'ochon' chbezcho batə'əquən' gon Diozən' cuerp cobə chechon' par əgwlo'e de que banque'e chio'o ca xi'ine'. ²⁴Catə'an bebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən', ca nan' gwzolo chbezcho gwžin ža gaquəch güen checho. To de'e bagoc bitoch socho lez cuezcho gaquən. Notono zo no nezo'e lez gaquə de'en nezene' bagoc. ²⁵Pero ca naquə de'en zocho lez gwžin ža gaquəch güen checho, zocho chgo'o chchejlažə'əcho batə'əquən' gaquən.

²⁶Ca naquə Spirit che Diozən' zon chaclenən chio'o chedə' bitotoc bi chac goncho sin cui zon len chio'o. Bito chac goncho orasyon can' cheyalə' gonchon, poro na' Spirit che Diozən' chnen fabor chio'o laogüe'enə' la'anə'əczə cui cheželecho naclə güe'elenchone' dižə' che de'en chnalažə'əcho. ²⁷Na' Diozən' ngüia nye' la'ažda'ochon' na' leczə ca' chejni'ine' bin' chene'e Spirit che'enə' catə'an chnen fabor chio'o bagwleje' par naccho lažə'

ne'ena'. Na' can' chene'e Diozən'
nen fabor chio'o.

**Diozən' de'e chio'o, de'e
na'anə' notono no soi chio'o**

²⁸Na' nezecho de que lao yoguə'
de'en chaquən', Diozən' chone'
par niç gaquə güen che chio'o
chaquecho che'. Chio'on baçh
gwleje' par chonlilažə'əchone'
segon can' gwçhoglaogü'e'en.

²⁹Nombia' Diozən' chio'o dezd
gwalte, na' əbsi'e xneze par niç
tozə gaquə yichjla'ažda'ocho' len
yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən'.
Bene' par niç Jesocristən'
naque' beṇə' nech entr chio'o
beṇə' biše'e zan. ³⁰Na' ca
naquə əbsi' Diozən' xneze par
niç gaquə yichjla'ažda'ocho'
tozə len yichjla'aždao' Xi'ine'
Jesocristən', lecza gwleje' chio'o
par chonlilažə'əchone' na'
bagwçhoglaogü'e'en checho de que
naccho beṇə' güen laogü'e'ena'.
Na' lecza can' goncze' chio'o yelə'
bala'anna'.

³¹Catec güenna' chon Diozən'
len chio'o de'en bsi'e xneze gac
checho yoguə' de'e ca'. Na' nezecho
Diozən' de'e chio'o, na' de'e na'anə'
notono no soi chio'o. ³²Diozən' bito
bžone' saquə'əzi' Xi'ine'ena' por
ni che yoguə'əlo' chio'o ca de'en
bsele'ene' gwso'ot beṇə' le'. Na'
can' bsele'e Xi'ine' Jesocristən' par
chio'o, ca'aczən' gone' yoguə' de'e
güenna' dadzə len chio'o. ³³Diozən'
bagwleje' chio'o par naccho xi'ine'
na' bagwçhoglaogü'e'en checho
de que bito bi xtolə'əcho de. De'e
na'anə' notono no soi əgwcuış
chio'o laogü'e'ena'. ³⁴Notono zo

no gaquə gon par niç əṇa Diozən'
checho de que de xtolə'əcho'. Por
ni chechon' bsanlažə' cuin Cristən'
gwso'ot beṇə' le' na' Diozən' bolis
bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'.
Na' na'a chi'e cuit Diozən' chnabile
txen len le', na' chne' fabor chio'o.
³⁵¿Ede de'e əgwžon par niç
Cristən' cuich gaquene' checho?
¿Egwžon no de'e mal de'en gaquə
checho? ¿Egwžon no de'e yašə' de'e
zi' de'e gaquə checho? ¿Egwžon no
yelə' xi'a che beṇə' chgue'i chio'o?
¿Egwžon no yelə' chbil' chdon
checho? ¿Egwžon laogüe de'en cui
de xala'ancho? ¿Egwžon šə bi lxož
de'e za' len chio'o? ¿Egwžon par
niç Cristən' cuich gaquene' checho
šə to beṇə'əclə noxe'e cwšiyən' gote'
chio'o? Bitobi bi de de'e əgwžon par
niç Cristən' cuich gaquene' checho.

³⁶Can' nyojczə' Xtižə' Diozən' nan:
Por ni che chonlilažə'əto' le',
chse'ene beṇə' so'ote' neto' do
tyempte.

Chso'one' xbab de que neto'
naquəto' ca to xilə' bia so'ote'.

³⁷Pero cata'ən za'ac bi de'e mal gac
checho, bito chac çhop lažə'əcho,
sino chebeichgüeicho la' nezecho
zoczə Cristən' chaquene' chechon'.

³⁸Nada' nezda' de que notono
gaquə gwžon par niç Diozən' len
Cristən' cuich əsa'aquene' checho.
Yelə' gotən' bito gaquə bi gonən, ni
yelə' mbanna', ni no angl bzelaο, ni
nochlə beṇə' blaο che angl bzelaο,
ni angl bzelaο beṇə' gwnabia',
ni de'e chac checho na'a na' šə
bichlə de'e ze'e za'ac. ³⁹Ni de'e de
le'e yoban', ni de'e de gabilən', ni
bichlə de'en ben Diozən' bito gaquə
yesə'əžonən par niç Diozən' cuich

gaquene' checho. Nic yesə'əžon no beṇə', nic yesə'əžon bitə'ətezə de'e gac checho par niç Diozən' cuich gaquene' checho, la' Diozən' bsele'e Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' chio'o can' chaquene' checho.

**Diozən' gwcue'e beṇə'
Izrael ca xi'ine'**

9 ¹⁻²De'en ngoda'a txen len Cristən' cho'a dižə' li nia' de que zochgua trist, na' chacchgüeida' lo'o la'ažda'ogua'anə' ca naquə zan beṇə' gwlaž chia' ca' bito chso'onlilaže'e Cristən'. Spirit che Diozən' chonən par niç nezda' lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que cho'a dižə' li catə' nia' ³xte zelaža'a cuiayi'a žalə' na'anə' yecui'ižə' Diozən' nada' cuit Cristən' par niç beṇə' gwlaž chia' ca' so'onlilaže'ene'. Che'enda' so'onlilaže'ene' chedə' lega'aque' gwsa'alje' zjənaque' beṇə' Izrael ca nada'. ⁴Diozən' gwcue'e chio'o beṇə' Izrael ca xi'ine'. Na' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' to lo'o bejw de'en chey che'eni'. Na' bene' lyebe gaquəlene' lega'aque'. Na' leczə bnežjue' lega'aque' lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' Dioz nan' əblo'ine' lega'aque' naquən' se'ejni'alaže'ene'. Na' leczə benche' lyebe de'e bene' len lega'aque'. ⁵Beṇə' golə blao beṇə' za' che'elte zjənaque' xaxtao' chio'o beṇə' Izrael. Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇəchən' golje' lao dia che beṇə' Izrael. Le' naque' Dioz na' chnabi'e yoguə'əte, chnabi'e beṇəch na' bia ca' chsa'aš, na' yoguə'əlo' cuantzə de'e zjəde. Cheyalə' socho güe'ela'ochone' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

⁶Clelən' choncho xbabən' šə chaquecho de que Diozən' bito bene' complir ca lyebe de'en bene'. De'e li caguə yoguə' beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che Izraelən' zjənaque' beṇə' Izrael lao Diozən'. ⁷Na' caguə beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che de'e Abraannə' chon Diozən' cuent zjənaque' xi'ine' dia che de'e Abraannə'. Quinga gož Diozən' Abraannə': "Xi'ine' dia che Isaac gona' cuent lao dia chio'onə'." ⁸De'e nga chlo'in chio'o de que caguə ni che de'e goljcho lao dia che beṇə' Izraelən' naccho xi'ine' Dioz. Naccho xi'ine' Dioz chedə' chejle'echo che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə', gwne' de que əque'e ca xi'ine' con beṇə' so'onlilaže' le'. ⁹Catə'ən ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' gwne': "Łeczə ca tyemp nga na'a yida' yetgüiz, na' cana' bazo to bi'i che Sar ni." ¹⁰Na' leczə be' Diozən' dižə' len de'e Rebequən' catə'ən gwzoe' bi'e bi'i cuaš ca', xi'ine' de'e xaxta'ocho Isaquən'. ¹¹Ze'e sa'aljlə bi'i cuaš ca'anə', na' ni de'e güen ni de'e mal cuinə' so'ombo'. Na' lao cuinə' gatə'əbia' naquən' so'ombo', gwlej Diozən' tobo' par gaquə güen chebo'. Con bagwchoglaogüe' can' gaquə chega'acbo' na' bene' can' bansi'e xnezen'. ¹²De'e na'anə' gože' de'e Rebequən': "Bi'in galjə nech sobo' xni'a bi'in yedenao lebo'." ¹³Na' nyojczə de'en gwna Diozən' che bi'i cuaš ca': "Chacda' che Jacobən' na' chgue'ida' Esa'on'." ¹⁴Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito zde' licha de'en gwne' ca'. Zdacze' lichen'. ¹⁵Ze' Diozən' de'e Moizezən'.

“Yeyašə'əlaža'a len beṇə' che'enda' yeyašə'əlaža'a, na' əži'ilaža'a len beṇə' che'enda' əži'ilaža'a.”

¹⁶Quinga naquən: Diozən' nži'ilaže'e chio'o caguə por ni che che'enecho əži'ilaže'e chio'onə'. Na' caguə por ni che zocho lao juisy əži'ilaže'e chio'onə' nži'ilaže'e. ¹⁷Nyojczə Xtižə' Diozən' can' gože' de'e Rei Faraonnə': “Nada' bena' par ničh naco' rei parzə ničh gona' len le' ca yesə'əneze beṇə' can' naquə yelə' guac chia'anə'. Gona' par ničh yoguə'əloj beṇə' ža' yežlyon' yesə'ənezene' non' naca' nada'.” ¹⁸Can' naquən, Diozən' cheyašə'əlaže'e beṇə' chene'ene' yeyašə'əlaže'e, na' chone' par ničh nitə' beṇə' žod beṇə' chene'ene' cui yoso'ozenague' che'.

¹⁹Na' de'en chon Diozən' ca' de repent chonje xbab nale: “Chio'o beṇəch choncho con can' banžia' Diozən' bia'. ¿Bixchen' ne' de xtolə'əchon?” ²⁰Pero ¿no naquə chio'on ža par gaquəyožcho Diozən'? ¿Egüie' to yesə' ben' ben len: “¿Bixche nga beno' nada' quinga?” Nezecho bito ye'en le' ca'. ²¹Beṇə' güen yesə' xguaguən', chac gone' no yesə' par gonən žin len de'e naquə de'e xoche. Na' le'e gon' na'atezə leczə gone' yesə' par gonən žin len de'e cui naquə xoche.

²²Ca cheyalə'əczən' nžia' Diozən' bia' gwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui choso'ozenag che', na' can' nžie' bia' gone' bichlə par gwlo'ine' yelə' guac che'enə'. Na' de'e cheyalə'əczən' can' nžia' Diozən' bia' gone' chedə' bagwzoine' bagwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque'

la'anə'əczə zjəzaque'e par yesə'əzi'e castigw zejlicanen', na' yesyə'əžine' lao yi' gabilən'. ²³⁻²⁴Na' ca cheyalə'əczən' ca de'en bsi'e xnezenə' antslə par goṇe' chio'o chonlilažə'əchone' yelə' bala'an, chio'o cheyašə' cheži'ilaže'e. Bene' ca' par ničh nacbia' lechguale de'e güen juisy chone' chaclene' chio'o gwleje' par chonlilažə'əchone' entr beṇə' Izrael na' entr beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ²⁵Can' na le'e libr de'en bzoj de'e profet Oseasən', Diozən' gwne':

Beṇə' cui zjənaquə xi'ina' na' nia' lega'aque' xi'ina'.
Na' beṇə' ca' cui goquəda' chega'aque' yapəga'aca'ane' de que chacda' chega'aque'.

²⁶Na' leczə nan:

Gan' gož Diozən' beṇə' ca': “Le'e bito nacle xi'ina'”,
leczə na'anə' ye'e lega'aque' de que zjənaque' xi'ine', Dioz ben' zo zejlicane.

²⁷Leczə can' gwna de'e profet Isaiazən' che beṇə' Izrael ca': “La'anə'əczə chio'o beṇə' Izrael šancho ca yox de'e chi' cho'a nisdə' balgachon' yechojcho xni'a de'e malən'. ²⁸La' Xancho Diozən' gone' can' banchoglaogüie'en len chio'o beṇəch, na' to žalnez gone' yoguə'əloj de'en bangüie' gone'.”

²⁹Leczə de'e Isaiazən' gwne' antslə:

Žalə' Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüie yelə' guac xen cui bocua'ane' to chopə beṇə' lao nasyon Izrael chechon', can' goc che beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca' goc checho žalə' ca'.

Con beṇə' chso'onlilažə' Cristən'
nchoglaon čhega'aque' de que
zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'

³⁰Quingan' naquən, beṇə' ca'
cui zjənaquə beṇə' Izrael bito
besyə'əyilje' naclən' so'one' par
nič Diozən' əṇe' de que zjənaque'
beṇə' güen laogüe'enə', pero baḷe'
bač chso'onlilaže'e Cristən' na'
Diozən' ne' čhega'aque' de que
zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'.
³¹Na' beṇə' Izrael ca' jəsə'ənaogüe'
to lei de'e chon mendad naclən'
so'one' par nič əsa'aque' beṇə'
güen lao Diozən'. Pero bito
gwso'one' can' nanṇə'. De'e
nan' Diozən' gwčhoglaogüe'en
čhega'aque' de que bito zjənaque'
beṇə' güen laogüe'enə'. ³²Na'
gwčhoglaogüe'en čhega'aque' ca'
čhedə' caguə gwso'onlilaže'e Dioz
na'anə' con gwsa'aque' so'one'
can' na lein' par nič əsa'aque'
beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə'
gwxaquə'əlebəga'aque' ca beṇə'
jti'i to yej. ³³Goc can' nyojczə Xtižə'
Diozən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əseḷa'a to
beṇə' gwxaquə'əlebene' ca
to yej de'e əčhego'o beṇə' na'
ca to yej de'en zjəsə'əžo'e na'
yesə'əbixə'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben'
gwxaquə'əlebe ca yejən'
bitobi zto' əsa'aque' čhe
de'en so'onlilaže'ene'.

10 Beṇə' bišə', do yičj
do lažə'a che'enda' par
nič beṇə' Izrael gwlaž čhia' ca'
yesyə'əchoje' xni'a de'e malən',
na' de'e na'anə' chona' orasyon
chṇaba' gaquəlen Diozən' lega'aque'.

²Nezda' can' chse'ene' de'e zan
de'e so'one' chsa'aque' par yebei
Diozən'. Pero bito zjənezene' bin'
chene'e Diozən'. ³Bito chse'ejni'ine'
naquən' baben Diozən' par nič ne'
če beṇə' de que zjənaque' beṇə'
güen laogüe'enə'. Le'e lega'acteze'
chse'ene'ene' yesyə'əyilje' naquən'
so'one' par nič əsa'aque' beṇə'
güen lao Diozən'. Bito chse'ene'ene'
so'onlilaže'ene' par nič əṇe'
čhega'aque' de que zjənaque' beṇə'
güen laogüe'enə'. ⁴Pero notə'ətezə
beṇə' chonlilažə' Cristən', Diozən'
ne' čhe' de que naque' beṇə' güen
laogüe'enə' la'əṇə'əczə šə cui
chonyə'e can' na lein'.

⁵De'e Moisezən' bzoje'en de que
notə'ətezə beṇə' chone' cuaselol
can' na lein' nachən' naque' beṇə'
güen lao Diozən' na' gaquə bane'
zejlicane. ⁶⁻⁷Pero nžə'alən' nyoj
Xtižə' Diozən' čhe beṇə' ca' na
Diozən' zjənaquə beṇə' güen laogüe
de'en chso'onlilaže'ene'. Nan: "Bito
goncho xbab lo'o la'ažda'ocho'
gaquecho: Notono no gaquə cue
yoban' o notono no gaquə yetj gan'
žə' beṇə' guat ca'", žalə' na'aclə
čhyažjecho žjəxi'icho Cristən' nich
gonlilažə'əchone'. ⁸Na' leczə nyojən'
nan: "Banombia'acho dižə' de'en
chaclen chio'o. Choncho xbab čhei
na' cho'echo dižə' can' nan." Na'
leṇṇə' dižə' de'en chzejni'ito' beṇə'
par nič so'onlilaže'e Cristən'.
⁹Quingan' cheyalə' goncho par nič
Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e
malən'. Cheyalə' güe'echo dižə' len
beṇə' yoblə par nič yesə'ənezene'
de que chonlilažə'əcho Xancho
Jeso'osən', na' leczə cheyalə'
šjle'echo do yičj do lažə'əcho

de que Dioz nan' bolis bosbane'
Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.
10Diozən' ne' de que naccho beṇə'
güen laogüe'enə' šə chejle'echo do
yichj do lažə'əcho de que cuine'enə'
bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə'
guat ca'. Na' šə cho'echo dižə' len
beṇə' yoblə par niçh yesə'əṇezene'
de que bachonlilažə'əcho Xancho
Jeso'osən', nachən' Diozən' yebeje'
chio'o xni'a de'e malən'.

11Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan:
“Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə'
Diozən' bitobi zto' sa'aque'ne' che
de'en chso'onlilažə'ene'.” 12Chio'o
beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho
beṇə' Izrael, tozəczə can' chon
Diozən' len yoguə'əcho, la' Xancho
Jeso'osən' naque' Xan yoguə'əloj
beṇə'. Le' lechgualə cheyašə'
cheži'lilažə'e yoguə'əcho con šə
chnəbcho gaquəlene' chio'o. 13Can'
na Xtižə' Diozən' de'en nyojən':
“Notə'ətezə beṇə' yesə'əṇəb
goclen laogua' nada' naca' Xanle,
guaquəlencza' lega'aque'.” 14Pero
ənacxa so'on beṇə' yesə'əṇəbe'
goclen laogüe'enə' šə bito
chso'onlilažə'ene'? Na' ənacxa
so'one'en so'onlilažə'e le' šə cuiṇə'
se'enene' xtižə'enə'? Na' ənacxa
gaquə əse'enene' xtižə'e na'anə'
šə cui zo beṇə' güe' xtižə'enə'
len lega'aque'? 15əNacxa so'on
beṇə' yesə'əyixjui'e dižə'əṇə' šə
bito zo no chselə' lega'aque' par
yesə'əyixjui'en? Can' nyojczə Xtižə'
Diozən' nan: “Chebeichgüeicho len
beṇə' chesə'əyixjui'e guac socho
binlo len Diozən', chesə'əyixjui'e
dižə' güen dižə' cobə che'enə'.”

16Pero la'aṇə'əczə catə' chse'lene
beṇə' dižə' güen dižə' cobə

che Diozən', caguə yogue'e
choso'ozenague' chei. De'e
Isaiazən' gwne': “Xana' casi notono
no choso'ozenag dižə' de'en
chyixjue'eto'onə'.” 17Cheyalə'
əse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə
de'en gwzejni'in lega'aque' che
Cristən' par so'onlilažə'ene'.

18Pero chṇaba': əcabi ne'e se'ene
beṇə' Izrael ca' dižə' güen dižə'
cobə de'en chzejni'in che Cristən'?
Baç gwse'enene'en. Baç chac can'
nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Doxenlə yežlyon' baç gosə'
gwlaljə dižə'əṇə'.

Zbi'izcan yežlyon' babselə'
Diozən' xtižə'enə'.

19Na' chṇaba' de'e yoblə: əcui
gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca' dižə'
de'en chzejni'in che Crist na'anə'?
Zse'ejni'iczenen'en. De'e Moisezən'
gwdixjui'e can' gwna Diozən',
gwne':

Nada' Dioz gona' güen len beṇə'
ca' cui zjənaquə nasyon chia'.
De'e na'anə' gue'ile lega'aque'.
Na' gona' güen len beṇə' ža'
nasyon ca' beṇə' cui bi
chse'ejni'i,
na' de'e na'anə' əža'ale.

20Na' de'e profet Isaiazən' bito
bžebe' gwdixjui'e can' gwna
Diozən':

Beṇə' cui besyə'əyilj nada',
bedəsyə'ədi'e nada'.
Na' beṇə' cui gosə'əṇəb
nada', na' bena' par niçh
gwso'ombi'e nada'.

21Na' de'e profet Isaiazən' leczə
gwdixjui'e can' gwna Diozən' che
beṇə' Izrael ca', gwne': “Do tyempte
chaxa' beṇə' ca' cui choso'ozenag
chia' par niçh yoso'ozenague'. Beṇə'

žod beṇə' godenag zjənaquəga'aque' len xtiža'anə'."

**Diozən' bito bechojlaže'e
beṇə' Izrael ca'**

11 Bitó cheyałə' goncho xbab de que Diozən' bechojlaže'e chio'o naccho dia che Izraelən'. Leczə beṇə' Izrael nada', za'a lao dia che de'e Abraam, naca' xi'iq̄ xesoa de'e Benjamin. ²Bitó bechojlažə' Diozən' chio'o naccho dia che Izraelən', chio'on gwleje' gwłalte par naccho nasyon che'ena'. Legon xbab can' nyojən le'e libr Xtižə' Diozən' can' ben Liazən' orasyonṇə' laogüe'ena' cana', gwne' contr beṇə' Izrael gwlaž che', gwne': ³"Bagwso'ot beṇə' Izrael quinga profet chio' ca' Xana'. Bagosə'əgo'on'i'ane'e mes de yej chio' gan' cheyałə' əso'elaogüe'le'. Yetoga nada' zoa' na' leczə chse'ene'ene' so'ote' nada'." ⁴Pero Diozən' boži'en gože'ene': "Ne'e nitə' gaža mil beṇə' bagwleja' par zjənaque' lažə' na'anə' beṇə' cuinə' yesə'əzo xibe' to lao lgu'a' lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' de'en nzi' Baal." ⁵Leczə can' naquən xte ža neža, la'anə'əczə bito naccho beṇə' zan, pero Diozən' bagwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' nži'ilazaže'e chio'onə'. ⁶Diozən' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' chebeine' chaclene' chio'o. Gwleje' chio'o caguə por ni che bichlə de'e güen de'en benchonə'. Žalə' Diozən' gwleje' chio'o laogüe benchó de'e güen, bito naquən con to goclenzə de'en gwleje' chio'o.

⁷Ca naquə beṇə' Izrael gwlaž chia' ca', zane' bito besə'əželene'

naclən' so'one' par niçh Diozən' yebeine' lega'aque'. Pero chio'o chonlilažə'əcho Diozən', cuine'ena' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' na' chebeine' chio'o, la'anə'əczə beṇə' Izrael ca' yela' bito gwse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'. ⁸Chac chega'aque' canə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' bene' par niçh zjənaque' ca beṇə' cuiczə zjənanṇə' cuiczə zjəntei. Na' xte ža neža gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beṇə' cui chəsə'əle'i len jlaoga'aque' na' ca beṇə' ncuež nagga'aque'ne'." ⁹Leczə bzoj de'e Dabin' gwne':

Gaquəšga yoguə' de'en
chəsyə'əbeine'ena' ca to ga
gaon lega'aque'
na' ca to ga žjəsə'əxope' na' ca
to ga sa'acšgue' castigw.

¹⁰Yesə'əcholšga
yichjla'ažda'oga'aque'ena',
na' yedote yesə'əzaquə'əzi'išgue'
can' chzaquə'əzi' beṇə' nlegw
cože'ena' no'e yoa' zi'i.

**Diozən' babene' par niçh
bałə beṇə' cui zjənaquə beṇə'
Izrael chso'onlilaže'ene'**

¹¹Ca naquə bagwyo'o yejən' ni'a beṇə' Izrael ca', bito cheyałə' goncho xbab de que leczə gosə'əbiçe'ena'. Pero ca de'en cui bosə'əzenague' che Diozən', goc ca' par niçh leczə le'e cui nacle beṇə' Izrael yechojle xni'a de'e malən' con le'e chonlilažə'əlene'. Na' leczə goc ca' par niçh beṇə' ca' cuinə' so'onlilažə' Diozən', beṇə' gwsa'aljə lao dia che Izraelən', yesə'əzelaže'e gon Diozən' len lega'aque' can' bachone' len le'e cui nacle beṇə'

Izrael, le'e chonlilažə'əlene'.

¹²Na' ca de'en cui bosə'ozenag beṇə' Izrael ca', goc ca' par niç yeziqə'əchlə beṇə' ža' yežlyon' nite'e mbalaz šə so'onlilažə'e Diozən'. Na' ca de'en cuich chon Diozən' cuent che zan beṇə' Izrael ca' de que zjənaque' nasyon che'enə', goc ca' par niç le'e cui nacle beṇə' Izrael zole mbalaz, le'e chonlilažə'əle Diozən'. Naquəchxa de'e mban' gaquə catə' yoguə'əloṭte beṇə' Izrael ca' so'one' ca yebei Diozən' lega'aque' de'e yoblə.

¹³Le'e cui nacle beṇə' Izrael, che'enda' ənezele de que nada' naca' apostol che Diozən' na' bsele'e nada' cho'a xtižə'enə' entr le'e cui nacle beṇə' Izrael. Chona' xte ga zelao saquə'əda' par niç zan le'e cui nacle beṇə' Izrael gonlilažə'əle Diozən'. ¹⁴Chona'an par niç leczə yeziqə'əchlə beṇə' Izrael gwlaç chia' ca' yesə'əzeləžə'e gon Diozən' len lega'aque' can' chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' con yoguə' no so'onlilažə' le', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'.

¹⁵Diozən' babnite'e zan beṇə' Izrael ca' ca'ələ, na' laogüe de'en babnite'e lega'aque' ca'ələ babozoe' zan le'e cui nacle beṇə' Izrael binlo len le'. Pero na' gwžin ža catə' gon Diozən' ca yesə'əbiguə' beṇə' Izrael ca' len le' de'e yoblə. Na' lechguale de'e mban' gaquə catə' baben Diozən' ca besyə'əbigue'e de'e yoblə len le'. ¹⁶Nezecho de costumbr che chio'o beṇə' Izrael catə' choncho yetxtil chnežjwcho Diozən' to bloṭ dao' cuazin', na' zejen de que doṭoṭ cuazi nan' naquən' che'. Can' naquən len chio'o beṇə' Izrael.

Balcho banon Diozən' chio'o cuent ca xi'ine', pero na' chene'ene' de que yoguə'əcho gaccho xi'ine'. Na' catə' nacho de que to lo yag naquən' che Diozən', leczə che' xoze'e ca'.

¹⁷Chio'o beṇə' Izrael gwxaquə'əlebecho ca xozə' yag olibən' de'en naquə güen. Na' Diozən' bnite'e balcho ca'ələ. Na' de'en bene' ca' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chhogue' xozə' yaguən'. Na' yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael gwxaquə'əlebele ca xozə' yag olibo de'en ze yixə', na' bene' le'e ca to yag de'e chone' injert, bozoe' le'e lao yag güennə'. Na' loin' noxə'ən le'e na' leczə noxə'ən xoze'e ca' yelə', na' xnižə'in chguazə'ən le'e na' chguazə'əten xoze'e ca' yelə'. ¹⁸Bito gaquele de que naquəchle beṇə' güen cle ca beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xozə' yag de'en gwchoguən'. Caguə le'e chnežjwle yelə' mban che lo yag na'anə', sino que lo yag na'alən' chonən le'e yelə' mbannə'.

¹⁹Le'e cui nacle beṇə' Izrael de repent nale: "Gwchogue' xozə' yaguən' par niç bene' neto' injert."

²⁰Na' de'e liczə can' nalenə'. Na' laogüe de'e cui gwso'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Dioz nan', bene' len lega'aque' ca xozə' yag de'en bagwchogue'enə'. Na' babozoe' le'e lgua'a lega'aque' laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. De'e nan' ža, bito gonle xbab de que Diozən' chebeichene' le'e cle ca beṇə' Izrael ca', sino leso legon xbab par sotezə sole gonlilažə'əlene'.

²¹Diozən' bito gwzi'ixene' che beṇə' ca' chsaquə'əlebene' ca xozə'

yaguən' de'en zjənaquə doalje,
 na' leczə bito si'ixene' che le'e šə
 bito sotezə sole gonlilažə'əlene'.
 22 Legonšc xbab chele can' nži'ilažə'
 Diozən' beṇə' chso'onlilažə'
 le', na' can' chbejyichje' beṇə'
 cui chso'onlilaže'ene'. Diozən'
 gwlejyichje' beṇə' Izrael ca'
 besə'əxopə cui gws'o'nlilaže'ene',
 na' nži'ilaže'e le'e cui nacle beṇə'
 Izrael laogüe de'en chonlilažə'əlene'.
 Pero šə cui sotezə sole
 gonlilažə'əlene', leczə cuejyichje'
 le'e. 23 Na' de'e yoblə Diozən'
 yozoe' beṇə' Izrael ca' na' yeyone'
 lega'aque' injertar lao xozə' yaguən'
 šə so'onlilaže'e Cristən'. Diozən'
 nape' yelə' guac par gone' ca' len
 lega'aque'. 24 Le'e nacle ca xožə'
 yag olibo de'e ze yixə', na' gwčhog
 Diozən' le'e, na' bene' le'e injertar
 bozoe' le'e lao xozə' yag olibo
 güennə'. Bezole gocle injertar lao
 xozə' yag olibo güennə', len caguə
 nacle xoze'e doaljen'. Nezecho
 leczə gwžin ža cata' yeyon Diozən'
 injertar de'e yoblə xozə' yag olibo
 de'e ca' zjənaquə xoze'e doalje.

**Gwžin ža yebej Diozən' yoguə'
 beṇə' Izrael ca' xni'a de'e malən'**

25 Beṇə' bišə', che'enda' ənezele
 de'e nga de'e cui no gwneze
 antslə par nič cui gaquele de que
 yelə' beṇə' sin' chelen' nži'ilažə'
 Diozən' le'e. Bałə beṇə' Izrael ca'
 zjənaque' beṇə' yichj žod, bito
 chse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'.
 Na' nic se'ejni'iczene'en xte que
 catə'əch əžin ža bach de yelə' mban
 zejlicane che beṇə' ca' cui zjənaquə
 beṇə' Izrael, con yoguə' beṇə'
 ca' əgwnežjo Diozən' yelə' mban

chega'aque'. 26 Nach yoguə' beṇə'
 Izrael ca' yebej Diozən' lega'aque'
 xni'a de'e malən' can' nyojczə
 Xtizə'ənə', nan:

To beṇə' syoda Sion yebeje'
 beṇə' xni'a de'e malən'.
 Na' yelə' güen de'e mal che
 xi'in dia che de'e Jacobən', le'
 yeque'en.

27 Na' de'e ngan' chona' lyebe
 gona' len xi'in dia che de'e
 Jacobən',
 yeca'a de'e mal chega'aque'ənə'
 de'en chso'one'ənə'.

28 Can' naquən. De'en chso'on
 beṇə' Izrael ca' contr Diozən', bito
 chse'ejle'e che dižə' güen dižə'
 cobə che'ənə', de'e na'anə' Diozən'
 gwleje' le'e cui nacle beṇə' Izrael
 par gone' le'e cuent len nasyon
 che'ənə'. Pero Diozən' chaquene'
 chega'aque' laogüe de'en gwleje' de'e
 xaxta'oga'aque'ənə' par gwsa'aque'
 nasyon che'. 29 Na' Diozən' bito
 cheyejene' che de'e ca' chnežjue'
 beṇə'chən', na' nic cheyejene' che
 beṇə' ca' mbeje' par zjənaque'
 nasyon che'ənə'. 30 Ca naquə le'e,
 antslə bito bzenagle che Diozən',
 pero na'a ža bachzenagle che' na'
 bacheyašə' cheži'ilaže'e le'e laogüe
 de'en cui boso'ozenag beṇə' Izrael ca'
 che'. 31 Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e
 le'e laogüe de'en cui choso'ozenag
 beṇə' Izrael ca'. Pero gwžin ža
 cata' leczə yeyašə' yeži'ilaže'e
 beṇə' Izrael ca' de'e yoblə. 32 Diozən'
 gwlejyichje' yoguə' beṇə'chən' par
 nič cui boso'ozenague' che'. Bene'
 ca' par nič leczə yeyašə' yeži'ilaže'e
 yoguə'əlołga'aque'.

33 Lechgualə beṇə' sin' Diozən'.
 Nezene' yoguə'əloł. Bito gaquə

ənezecho de'en nzie' bia' gaquə.
 Bito gaquə šejni'iyane'echo de'en
 chone'enə'. ³⁴Nyoj Xtiže'enə' nan:
 "Bito gaquə ənezecho yoguə' xbab
 che Xancho Diozən'. Bito bi de
 de'e əgwsed əgwlo'ichone' chio'o."
³⁵Na' nan: "Bito gaquə goncho
 byen chixjw Xancho Diozən' šə
 biclə de'e babe'echone'." ³⁶Diozən'
 bene' yoguə'əlo, bene' bia chsa'aš,
 bene' beṇəch, na' yeziquə'əchlə
 de'e zjəde. Diozən' chgüia chye'
 yoguə'əlo, chgüia chye' beṇəchən'
 na' bia chsa'aš na' yoguə' cuantzə
 de'e zjəde. Len' bene' beṇəch na'
 yeziquə'əchlə de'e zjəde par niḥ
 si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'ochē'
 zejlicane. Can' gonšgaczo.

Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən'

12 Beṇə' bišə', bacheyašə'
 cheži'ilažə' Diozən' chio'o.
 De'le na'anə' chneyoida' le'e legon
 cuerp chelen' lažə' na' Diozən' na'a
 mbanle. Le'e güe'en ca to regal.
 Cheyalə' gaccho beṇə' la'aždao'
 xi'ilažə' par niḥ gon cuincho lažə'
 na' Diozən' chedə' can' cho'olažə'e.
 Šə choncho ca', do yichj do
 lažə'əchon' cho'ela'ochone'. ²Bito
 goncho can' chso'on beṇə' ca'
 cui zjənombia' Diozən'. Cheyalə'
 güe'echo latjə par niḥ Diozən'
 gwšə'e xbab chechon', par niḥ
 ənezecho bi'in chene'ene'. Diozən'
 chene'ene' goncho de'en naquə
 de'e güen na' con yoguə' de'en
 cho'olažə'e.

³Diozən' bano'e chia' naca'
 apostol na' de'e na'anə' zaquə'an
 ənia' naquən' cheyalə' goncho. Bito
 cheyalə' gon cuincho xen, sino que

syempr goncho xbab de que no'e
 che to tocho chonlilažə'əchone'
 bi xšine'enə' goncho na' bito
 gaquə goncho xšine'enə' žalə'
 le' cui chaclene' chio'o. ⁴Zan
 part nsa' cuerp chechon'. Pero
 to to partən' caguə tozə žin de'e
 chso'onən. ⁵Leczə can' naquən
 len chio'o. Beṇə' zannə' naccho
 chonlilažə'əcho Cristən', pero
 yoguə'əcho ngodə'əcho txen len le'
 na' gwxaquə'əlebecho ca tozə cuerp.

⁶Diozən' lao yelə' chaclen chen'
 len chio'o, no'e checho de que
 gwde gwdele de'e gaquə gon to
 tocho. Šə balcho chac chixjue'echo
 bi de'en bagwna Diozən' chio'o
 cheyalə' chixjue'echon segon can'
 bano'e Diozən' checho laogüe de'en
 chonlilažə'əchone'. ⁷Šə Diozən' bano'e
 checho gaquəlencho beṇə', cheyalə'
 gaquəlenchone' do yichj do lažə'əcho.
 Na' šə Diozən' bano'e checho əgwsed
 əgwlo'icho beṇə', cheyalə' əgwsed
 əgwlo'iga'aquechone' binlo. ⁸Šə Diozən'
 bano'e checho əneyoicho beṇə' yoblə
 par so'one' de'e güen, cheyalə' sotezə
 socho əneyoiga'aquechone'. Na' šə'
 bano'e checho bi de'e əgwnežjwcho
 beṇə' yoblə, cheyalə' gwnežjwchon
 do yichj do lažə'əcho. Šə bano'e
 checho gaccho beṇə' blao par əggüia
 əgwyə ljuəžj chio'o cho'ela'ochone',
 cheyalə' cue' yichjcho par əggüia
 əgwyega'acchone' can' chene'e
 Diozən'. Šə noe' Diozən' checho yeyašə'
 yeži'ilažə'əcho beṇə' yoblə, cheyalə'
 yebeicho na' yeyašə' yeži'ilažə'əchone'.

Can' cheyalə' gon notə'ətezcho chonlilažə'əcho Cristən'

⁹Cheyalə' gague che ljuəžjcho
 do yichj do lažə'əcho. Na' cheyalə'

cuejyichjcho de'e malən' na' gue'ichon, par ničh ca' zejli goncho de'e güennə' ¹⁰Can' cheyalə' gaquecho che bišə' goljcho, ca'acznən' cheyalə' gaque che ljuežjcho. Cheyalə' gapəchcho respet beṇə' ljuežjcho clezə ca cuincho.

¹¹Bito gaccho beṇə' xagüed. Do yichj do lažə'əcho goncho bitə'ətezə de'en goncho, con yoguə' de'en chene'e Xancho Diozən' goncho.

¹²Na' cheyalə' yebeicho chedə' nzecho soch Diozən' gone' güen len chio'o. Leczə cheyalə' co'o gwčhejlažə'əcho catə' chyi' chzaquə'əcho. Na' leczə cheyalə' gontezə goncho orasyon do tyempte.

¹³Cheyalə' gaquəlencho šə bi de'e chesə'əyažje beṇə' ljuežjcho beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Na' cheyalə' yeyaš'e'echo beṇə' zitə'.

¹⁴Cheyalə' nabcho gaquə de'e šao' de'e güen che beṇə' choso'ochi' choso'osaque' chio'o. Cheyalə' nabcho gaquə de'e güen chega'aque', caguə de'e mal.

¹⁵Cheyalə' yebeicho txen len beṇə' chəsyə'əbei. Cheyalə' cuežcho len beṇə' chəsə'əbež.

¹⁶Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab checho. Bito ga'alažə'əcho. Cheyalə' yolgüižcho beṇə' yašə' beṇə' cui bi chac, na' bito gon cuincho beṇə' sin'.

¹⁷Šə bi de'e mal chon beṇə' len chio'o, bito ənacho leczə de'e mal yoži'ichon len le'. Cheyalə' cue' yichjcho par ničh goncho de'e güen, par ničh yesə'əna yeziquə'əchlə beṇə' de que le naquəczə güen de'en chonchonə'.

¹⁸Cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par ničh ca' socho binlo len yoguə'əlol beṇə'. ¹⁹Beṇə' bišə' dao', cheyalə' əgwzej əgwdecho ca'alə bitə'əzə de'en chso'one beṇə' chio'o. Gwyeczə Diozən' nac gone' len beṇə' ca' chchi' chsaquə' chio'o. Xtiže'enə' nyojən nan:

“Quinga na Xancho Diozən': Nadan' co'olažə'ane' na' nadan' gona'ane' castigw.” ²⁰Na' leczə nan: “Šə beṇə' contr chechonə' chbil chdone', cheyalə' güe'echone' de'e ye'ej de'e gaogüe'. Šə goncho güen len le' de repent lechguale yeyejene' che de'e malən' chone' len chio'o.”

²¹Catə' chso'on beṇə' de'e malən' len chio'o, bito güe'echo latjə nabia' de'e malən' chio'o par yoži'icho de'e mal len lega'aque'. Yoži'icho de'e güennə' len lega'aque' par ničh yesyə'əyeyene' che de'e malən' chso'one'.

13 To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia', chedə' Dioz nan' nite'e yoguə'əlolga'aque' par ničh chəsə'ənabi'e. ²Šə bito chzenagcho che jostis ca', choncho contr de'en nžia Diozən' bia' goncho. Na' šə bito chzenagcho chega'aque', chyiljzə xtolə'əchon' par gaccho castigw. ³Ca naquə jostis ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia', bito cheyalə' žebga'acchone' šə choncho de'e güen, pero beṇə' ca' chso'on de'e mal, lega'aque' cheyalə' yesə'əžebe' jostis ca'. Šə chene'echo socho sin cui žebcho jostis ca', cheyalə' goncho de'e güen par ničh ca' yesə'əna jostis ca' de que de'e güennə' choncho. ⁴Jostis ca' chso'one' xšin Diozən' par

nich socho güen. Pero šə choncho de'e mal, cheyalə' žebga'acchone'. Caguə con zjəndolə'alizene' yelə' chnabia' na'anə', par so'one' castigon' zjəndole'ene'en, chedə' Diozən' banežjue'en ca xšin beṇə' jostis ca' chso'one' castigw beṇə' ca' chso'on de'e malən'. ⁵De'e nan' cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' par nich cui si'icho castigw, na' leczə par nich gacbe'icho lo'o yichjla'ažda'ochon' de que de'e güennə' choncho. ⁶Na' leczə de'e na'anə' cheyalə' chixjwcho no che bien na' goncho no žinlao'. Con yoguə' de'e yoso'ochixjue' chio'o na' šə bi de'e yoso'ogone' chio'o, cheyalə' gwzenagcho chega'aque' chedə' Dioz nan' chone' mendad goncho ca'.

⁷Chixjwcho šə bi chalə'əcho che beṇə'. Šə chalə'əcho gwzon che beṇə', yogu'ochon. Šə chalə'əcho che bien, chixjwchon. Šə chalə'əcho che impuest, chixjwchon. Na' gapcho respet beṇə' cheyalə' ədap respet. Na' güe'ela'ocho beṇə' cheyalə' əye'elao'. ⁸Ni to cui no galə'əcho chei sin cui chixjwchon. Na' de'en naquə de'e žialao goncho, gaguecho che sa'aljuežjcho tocho yetocho. Na' šə bachaque che sa'aljuežjchon', bachonczcho can' non lei che Diozən' mendad goncho. ⁹Lein' nan: "Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə, bito gotle beṇə', bito cuanle, bito gacle testigw fals, bito selažə'əle bitə'ətezə de'e de che beṇə'." Na' dech de'en na lein', pero na' šə choncho can' nyojən nan: "Legaque che sa'aljuežjle catg chaque che

cuinle", leczə chonczcho complir yoguə' de'e ca' yelə' de'en nanə'.

¹⁰Bazoczcho choncho cuaselol can' na lein' šə chaquecho che yeziquə'əchlə beṇə'. Chedə' šə chaquecho chega'aque' bitobi de'e mal goncho contr lega'aque'.

¹¹Catə'ən gwzoloa benlilažə'əcho Cristən' gwnezecho gwžin ža yide' de'e yoblə. Na' na'a bazon baozə əžin ža əžin orən' yide'. De'e na'anə' bitoch cheyalə' gaccho ca beṇə' chtas, beṇə' cui bi xbab chon. ¹²Na' ca naquən' bazon əžin ža par yide'enə', cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən' de'en bencho catə'ən ne'e nchoł lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' na'a bagwyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' cheyalə' goncho de'e güen. ¹³Le'e do gonch can' cheyalə' goncho na'a bayo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Bito cheyalə' lencho lni gan' chac scandl, na' bito cheyalə' gaccho beṇə' güe'e zo, na' beṇə' zargat, na' beṇə' ggo'o xtoi. Na' leczə bito cheyalə' tiləlen ljuežjcho, na' bito gue'icho beṇə'. ¹⁴Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Xancho Jesocristən' par nich gague yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' bito goncho can' chene'e la'ažda'omalchon' goncho.

Bito cheyalə' əṇacho che ljuežjcho de que de'e malən' chso'one'

14 Šə to beṇə' bachonlilažə'e Cristən' nechaczējažə'e na' bito ne'e šejni'ine' naquən cheyalə' gone', legwlene' par gague' txen len le'e. Pero can' naquə xbab che'enə',

bito cheyalə' gaquəyožlene'. ²Zo beṇə' chone' xbab de que bito nape' dolə' šə gaogüe' bitə'ətezə yelə' guao. Pero zo beṇə' bito űe'e šejni'ine' šə guaquə gaogüe' bitə'ətezə yelə' guao sin cui gape' dolə', na' de'e na'anə' šə chaogüe' porzə yixə' cuan. ³Ben' chao bitə'ətezə yelə' guao bito cheyalə' gue'ine' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao. Na' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao bito cheyalə' əṇe' che ben' che'ej chao bitə'ətezə de que malən' chone' che'ej chaoteze'. Nezecho de que Dios nan' banone' čopte' ca xi'ine'. ⁴¿Noxa naquə chio'o na'anə' par əgwlažə' čhecho šə nac chon ben' bagwcu' Diosən' ca xi'ine'? Dios nan' naque' Xan xi'ine' ca' na' le'enə' nezene' che to tocho šə choncho güen o šə choncho mal. Na' Xancho Cristən' gone' ca šejczcho goncho de'e güen čhedə' nape' yelə' guac par gone' ca'.

⁵Nitə' beṇə' chso'one' xbab de que nchoj to ža xen na' de'e žialao lao yoguə' ža ca' yelə'. Pero na' leczə nitə' beṇə' chso'one' xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca'. To tocho cheyalə' socho do yichj do lažə'əcho gonjilažə'əcho de que choncho can' cheyalə' gonchonə'. ⁶Beṇə' ca' chso'on xbab de que de ža de'e žialaoch cle ca ža ca' yelə' chso'one' xbabən' ca' par chso'elaogüe'e Xancho Cristən'. Na' beṇə' ca' chso'on xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca', leczə de'en chso'elaogüe'e Xancho Crist nan' chso'one' xbabən' ca'. Na' ben' chao bitə'ətezə yelə' guao, chaogüe'en par cho'elaogüe'e

Xancho Cristən', čhedə' leczə yelə' choxcwlen che Dios nan' cho'e. Na' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao leczə par cho'elaogüe'e Xancho Crist na'anə' cui chaogüe'en čhedə' leczə chnežjue' yelə' choxcwlen che Diosən'.

⁷Ni to chio'o cui zocho par nič goncho con de'e bia'azəlažə'əcho. Na' ni to chio'o cui gatcho šə tant chene'echo gatcho. ⁸Lao zocho mbancho, zocho par goncho can' chene'e Xancho Cristən'. Na' gatcho catə'an əṇe' gatcho. Can' naquən gatcho o mbancho, naquəczcho lao na' Xancho na'anə'. ⁹Par nan' got Cristən' na' beyas bebane' de'e yoblə ladjo beṇə' guat ca' par nič ca' naque' Xan beṇə' zjəmban na' Xan beṇə' bagwsa'at.

¹⁰Pero bito cheyalə' əṇacho de que beṇə' bišə'əcho ca' zjənapə' dolə' šə por ni che de'en cui chso'one' can' choncho na'azən'. Na' leczə bito cheyalə' gue'icho beṇə' bišə'əcho ca'. Yoguə'əcho techo lao Cristən' par əchogbi'en čhecho šə de xtolə'əcho o šə cui bi de.

¹¹Nyojczə gan' na Xancho Diosən' ne':

De'e li nada' naca' Dios zoa'
mbana',
na' de'e na'anə' yoguə' beṇə'
desə'əzo xibe' laogua'ana'
na' yogue'e əso'elaogüe'e nada'.

¹²Can' naquən, yoguə'əchon' əgwdecho cuent lao Diosən' šə biquə' de'e babencho lao bguancho.

**Bito goncho ca yesə'əxopə
beṇə' yoblə so'one' de'e mal**

¹³Na' bito cheyalə' əṇacho che ni to beṇə' bišə'əcho ca' de que

zjənapə' dolə' šə por ni chezə cui chso'one' can' choncho na'anə' ənacho chega'aque' ca'. Pero chio'o cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bichlə de'en choncho šə chonən par nič beṇə' bišə'əcho ca' chsa'aczejlaže'e o chesə'əxope' chso'one' de'e malən'. ¹⁴Bitobi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', nada' nēzda' chedə' ngoda'a txen len Xancho Jeso'osən'. Pero šə to beṇə' chone' xbab de que de yelə' guao de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', par len' naquən mal šə gaogüe'en. ¹⁵Šə por ni che bi yelə' guao de'en chaochonə' chaque beṇə' bišə'əchonə' tolə, bitoch cheyalə' gaochon, chedə' por ni che beṇə' bisə'əcho na'anə' Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' cheyalə' gaguecho che' na' bito goncho ca cuejyichje' cuich gonlilaže'e Cristən' na' cuiayi'e. ¹⁶Šə choncho to de'e chaquecho naquən güen par chio'o pero par beṇə' bišə'əcho ca' naquən mal, bito gonchon par nič cui yesə'əne' choncho de'e mal. ¹⁷Šə bazochon chnabia' Diozən' chio'o, de'en che'ej chaochon' bito naquən de'e žialao xen. De'e naquə de'e žialao xen šejcho līcha, socho binlo len beṇə' yoblə na' gon Spirit che Diozən' ca socho mbalaz. ¹⁸Ben' zda līcha, na' zoe' mbalaz, na' zoe' binlo len beṇə' yeziquə'əchlə, bena'anə' cho'elao' Cristən', na' Diozən' chebeine' le', na' yeziquə'əchlə beṇə' leczə chəsə'əne' de'e güennə' chone'. ¹⁹De'e na'anə' cheyalə' goncho ca socho binlo tocho yetocho, na' leczə ca' gaquəlen ljuežjcho par

nič ca' gonlilažə'əchcho Diozən'. ²⁰Diozən' babebeje' ljuežj chio'o chonlilažə'əchone' xni'a de'e malən' par nič so'one' de'e güen. Na' bito cheyalə' goncho par nič so'one' de'e malən'. De'e na'anə' šə por ni che de'en chaocho to de'en chaocho na'azən' gonən par nič beṇə' bišə'əchon' gone' de'e malən', bitoch cheyalə' gaochon. Bito bi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon'. Pero malən' choncho šə chaocho de'en chon par nič beṇə' bišə'əchonə' gone' de'e malən'. ²¹Nca'alə xnezen' cuich gaocho belə'əna' na' niquəch ye'ejcho binon', na' nic goncho bichlə de'en choncho šə chonən par nič beṇə' bišə'əchonə' gaquəzejlaže'e o əxope' gone' de'e mal o cui gwzenague' che Diozən'. ²²Šə choncho xbab de que bito naquən dolə' ca de'en choncho bitə'ətezə de'en choncho, chopzcho lencho Dioz nan' nezecho. Bito ye'echo beṇə' yoblə so'one' can' chaque chio'o güen goncho. Šə bito chaczejlažə'əcho che bitə'ətezə de'en choncho de que naquən güen, nachən' zocho mbalaz. ²³De xtolə' ben' chao to yelə' guao šə chaczejlaže'e chaque' de que bitolja cheyalə' gaogüe'ennə', chedə' bito chonlilaže'e de que de'e güennə' chone' chaogüe'en. De xtolə'əcho šə choncho bitə'ətezə de'en chaquecho bito cheyalə' goncho. Napcho dolə' chedə' cabi chonlilažə'əcho de que de'e güennə' choncho par chio'o.

Bito goncho porzə de'en əṇa chio'o

15 Chio'o bachejni'išaogüe'echo na'

banzecho naquən' cheyalə' goncho. De'e na'anə' cheyalə' gapcho yelə' chxenlažə' len beṇə' ca' chse'ejni'i latə'əlaszə. Bito cheyalə' goncho con porzə de'en əṇa chio'o.

²Cheyalə' goncho de'e güen de'e chsa'azlažə' sa'aljuežjcho, par niç ca' so'onlilažə'əche' Diozən'.

³Goncho ca' chedə' ni Cristən' bito bene' con de'e gwyazlažə'əzə le'. Na' nyojczən de que Cristən' gožə' Diozən': "Beṇə' contr chio' ca' tant chəsə'əže'e le', na' lena' bosə'ožia bosə'onite'e." ⁴Na' Xtižə' Diozən' de'en bosə'ozoj beṇə' cana' nyojən chzejni'in chio'o, par niç zotezcho chgo'o chchejlažə'əcho catə' de de'en chsaquə'əzi'icho. Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən leczə chtipəchən lažə'əcho. De'e na'anə' zocho lez gaquə güen checho de'en gon Diozən' len chio'o. ⁵Diozən' chone' par zotezcho chgo'o chchejlažə'əcho bitə'ətezə de'en chac checho na' chtipe' lažə'əcho. Na' nā'a chṇaba' gone' par niç tozə ca gaquə yichjla'ažda'olen', chedə' can' chene'e Cristo Jeso'osən'. ⁶Chṇaba' gone' ca' par niç tozə ca ṇale güe'ela'ole Diozən', Xa Xancho Jesocrisən'.

**Cristən' bene' par niç beṇə'
ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael
gaquə əso'elaogü'e Diozən'**

⁷Ca' ža, le'e so güen tole yetole can' ben Cristən' gwcue'e to tocho ca xi'ine'. Legon ca' par niç Diozən' si'e yelə' bala'an. ⁸Echnia' le'e de que Cristo Jeso'osən' bide' par goclene' zgua'atec beṇə' Izrael ca'. Bedəyene' complir ca lyebe de'en ben Diozən' len xaxtao' chio'o

beṇə' Izrael, par niç blo'e de que Diozən' cho'e dižə' li. ⁹Na' leczə bidə Cristən' par niç beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael guaquə əso'elaogü'e Diozən' de'en cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' lega'aque'. Chac can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

De'e nan' ža güe'elaogua'a le',
gola' gan' ža' beṇə' ca' cui
zjənaquə beṇə' Izrael par
güe'elaogua'a le'.

¹⁰Na' yeto gan' nan:

Le'e cui nacle beṇə' Izrael,
leyebei txen len beṇə' Izrael
ca', beṇə' ca' gwlej Diozən'
par zjənaque' ṇasyon che'.

¹¹Na' leczə nan:

Yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael,
legüe'elao' Xancho Diozən'.
Yoguə'əle cheyalə' güe'ela'olene'.

¹²Na' leczə de'en bzoj de'e profet
Isaiazən' nan:

To beṇə' yidə ben' za' lao dia
che de'e Isain'.
Le' ṇabi'e yoguə'əloj beṇə'.
Na' bałə beṇə' ca' cui zjənaquə
beṇə' Izrael yesə'əbeze'
gaquəlen be'enə' za'anə'
lega'aque'.

¹³Diozən' chone' par niç nezecho zotezə zoe' chaclene' chio'o. Na' gonšgue' par niç sole mbalaz juisy na' so cuezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. Na' šə bazole mbalaz juisy na' bachzo chbezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', nachən' Spirit che Diozən' gonən par sotezə sole yebeile de'en gaquəlench Diozən' le'e.

¹⁴Beṇə' bišə', nezdə' de que Diozən' babene' par niç nacle beṇə'

güenchgua na' chejni'ichgüeile.
 Nezdá' chac choe' l'juežjle consejw
 tole yetole. ¹⁵Pero de'en gwlej
 Diozán' nada' par gona' xšine'ena'
 cheyaxjda' chzoja' le'e clar che
 de'e ca' banezczele par niçh
 yosa'alažə'əga'aclen. ¹⁶Gwleje' nada'
 par niçh chona' xšin Jesocristán'
 ladjo beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
 Izrael. Na' cho'elenga'aca'ane' dižə'
 güen dižə' cobə che Diozán' par
 niçh Diozán' yebeine' lega'aque'
 catə' so'onlilaže'ene'. Na' Spirit
 che'ena' gonən par niçh əsa'aque'
 beṇə' la'aždao' xi'ilažə' par niçh
 Diozán' šo'olaže'e lega'aque'.

¹⁷De'en ngoda'a txen len Cristo
 Jeso'osən' chebeida' cho'a dižə' che
 xšin Diozán' de'en chona'. ¹⁸Bitó
 cheyaxjda' gua'a dižə' che bi de'e
 baben beṇə' yoblə, sino cho'a dižə'
 che de'en baben Cristən' ca naquən'
 goclene' nada' chona' xšine'ena'.
 Le' bene' par niçh bia'a dižə' len
 beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael,
 na' goclene' nada' bena' ca' par
 niçh bale' bachoso'ozenague' che'.
¹⁹Spirit che Diozán' goclenən nada'
 len yelə' guac cheinə' par niçh
 bena' miłagr na' bichlə de'e zaquə'
 yesyə'əbane beṇə'. Goclenən nada'
 par niçh babi'a dižə' güen dižə'
 cobə de'e chzejni'in che Cristən'
 doxen, gwzolaoza' Jerosalennə'
 bi'an, nach bežintia' gan' nzi' Ilirico.
²⁰Babena' byen baji'a dižə' güen
 dižə' cobə de'en chzejni'in che
 Cristən' gan' ža' beṇə' cuiṇə' se'ene
 len. Bitó gwya'a ga bajse'eczə beṇə'
 yoblə xtižə' Cristən'. ²¹Can' nyojczə
 Xtižə' Diozán' nan:

Ca naquə beṇə' ca' cui
 nonə' chixjue'i lega'aque'

xtižə' Diozán', lega'aque'
 yesə'ənezene'en.
 Na' beṇə' ca' cuiṇə' se'enen,
 se'ejni'ine'en.

Pabən' bene' xbab šeje' Roman'

²²Ca' chaquən' ža, zan las catə'an
 go'onda' yida' gan' nitə'əlen' bitó
 goquə yida'. ²³Cana'aten' zelaža'a
 yida', pero xte na'ach babeyož bena'
 de'en nžia' Diozán' bia' gona' latjə
 nga. ²⁴Na' catə' ša'a Españan' cana'
 che'enda' tia' əgwlaṇa'a le'e. Mbalaz
 soa' yeyož əgwlaṇa'a le'e, nach
 gaquəlenle nada' par ša'a Españan'.
²⁵Pero na'a yeya'a Jerosalennə'
 žjəyesana' de'e chəsə'əyažje beṇə'
 ca' nitə'ənə', beṇə' ca' bagwlej
 Diozán' par zjənaque' lažə' ne'ena'.
²⁶Beṇə' Masedonia ca' na' beṇə'
 Acaya ca' gwsa'azlaže'e bosə'otobe'
 mechən' par beṇə' yašə' prob
 ca' ža' entr beṇə' ca' bagwlej
 Diozán' par zjənaque' lažə' ne'ena'
 beṇə' nitə' Jerosalennə'. ²⁷Na'
 de'en gwsa'azlaže'e bosə'otobe'
 mechən' naquən to goclen de'e
 cheyalə' yesyə'əyontocze' len beṇə'
 Izrael ca'anə'. Caguə beṇə' Izrael
 lega'aque', pero bazjəlene' beṇə'
 Izrael ca' chəsə'əzi'e de'en chaclen
 yichjla'ažda'oga'aque'ena', na' de'e
 na'anə' cheyalə' sa'aclene' beṇə'
 Izrael ca' len de'en chəsə'əyažj
 chəsə'əchinene'. ²⁸Catə' yeya'a
 Jerosalennə' žjəyenežjoga'aca'ane'
 mechən' de'en bdoḃən', cana'
 tia' əgwlaṇa'a le'e catə'an ša'a
 Españanə'. ²⁹Nada' nezdá' catə' la'a
 gan' nitə'əlen' na' güe'elencha' le'e
 dižə' güen dižə' cobə che Cristən',
 lechgualə mban' gon Diozán' len
 chio'o.

³⁰ Chaquecho che Xancho Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chonən par niç gaque che ljuježicho tocho yetocho. De'e na'anə' ža beṇə' bišə', chṇaba' goclen len le'e gacle nda' txen goncho orasyon lao Diozən' xte ga zelao saque'echo par niç gaquəlene' nda'. ³¹ Nabechone' gone' ca cui gaca' lao na' beṇə' Jodea ca', beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən', na' leczə nābcho par niç beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'lenə' so'olažə'e de'en güe'lega'aca'ane'lenə'. ³² Can' goncho orasyonṇə', na' šə Diozən' güe'e latjə, nada' yebeida' yida' delana'a le'e, na' gona' dezcanz gan' nitə'əlenə'. ³³ Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', gaquəlene' yoguə'əle. Ca'ašgaczən' gaquə.

**Pabən' chguape' diox
beṇə' ca' nombi'e**

16 Chṇeyoida' le'e leḡon txen len beṇə' zanchō Febe catə'ən le'e gan' zolenə'. Lene' nchoje' naque' comisyon che beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' lao yež Sencrean'. ² Leḡon txen len le', chedə' can' cheyalə' gon chio'o naccho lažə' na' Diozən'. Can' chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' leczə can' chonlilažə' Feben' le'. Leḡaclene' šə bi de'e chyažj chchinene', chedə' beṇə' zan bagoclene', na' leczə ca' bagoclene' nada'.

³ Leḡguap Prisilan' na' be'en che' Aquilan' diox. Leḡa'aque'

bagwso'one' žin che Cristo Jeso'osən' txen len nada'.

⁴ Boso'osanlažə' cuinga'aque' sa'ate' par gwsa'aclene' nada' niç cui gwsot beṇə' nada'. Chselə'a yelə' choxcwlen chega'aque' can' gwsone', na' leczə ca' yoguə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' ga yoblə leczə choso'osele'e yelə' choxcwlen chega'aque'. ⁵ Leḡguap diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag liž Prisilan' na' Aquilan' chso'elaogüe'e Diozən'. Leczə leḡguap diox Epeneton' be'enə' chacda' chei. Le' naque' beṇə' nech benlilažə'e Cristən' entr beṇə' Acaya ca'. ⁶ Leḡguap diox Marian', la' babenchgüe' žin par le'e. ⁷ Leḡguap diox beṇə' gwlaž chia' Andronico na' Jonias. Txen gotə'əto' ližya len leḡa'aque'. Na' leḡa'aque' zjənaque' beṇə' blao entr neto' apostol, na' leḡa'aque' byob gwsone'le' Cristən' ca nada'.

⁸ Leḡguap diox Ampliasən'. Chonlilažə'e Xancho Cristən', na' chacda' che'. ⁹ Leḡguap diox Orbano ben' chon txen len chio'o choncho xšin Cristo Jeso'osən', na' leczə ca' Estaquis be'enə' chacda' chei. ¹⁰ Leḡguap diox Apeles ben' bablo'echgua de que chonlilažə'e Cristən'. Leczə leḡguap diox beṇə' ca' nitə' liž Aristobolo. ¹¹ Leḡguap diox beṇə' gwlaž chia' Erodion, na' beṇə' nitə' liž Narsison' beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'. ¹² Leḡguap diox Trifena na' Trifosa beṇə' güen žin che Xanchon'. Na' leczə ca' leḡguap diox Persida be'enə' chacda' chei. Babenchgüe' xšin Xanchon'.

¹³ Leḡguap diox Rofo. Le' naque' beṇə'

blao entr chio'o chonlilažə'əcho
 Ẫanchon'. Na' leczə legguap diox
 xne'enə' be'enə' leczə naquə ca xna'a.

¹⁴Legguap diox Asincrito, Flegonte,
 Ermas, Patrobas, Ermes na' len beṇə'
 bišə'əcho ca' nitə' len lega'aque'.

¹⁵Legguap diox Filologo na' Jolia na'
 Nereo na' beṇə' zane', na' Olimpas,
 na' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə nitə'
 len lega'aque' beṇə' ca' bagwlej
 Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

¹⁶Na' catə' chežagle leyolguiz
 ljuējzle dižə' šao' par ničh gacbia'
 de que chaque che ljuējzle. Na'
 beṇə' ca' nitə' nga na' len beṇə'
 ca' nitə' ga yoblə chəsə'ədopə
 chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən',
 yoguə'əga'aque' choso'oguape' le'e
 diox.

¹⁷Chṇeyoida' le'e beṇə' bišə' par
 gapple cuidad len beṇə' ca' zjənaquə
 beṇə' gotiḷ na' chso'one' par ničh
 beṇə' yeziquə'əchlə chso'one'
 de'e mal. Beṇə' ca' chso'on ca'
 chso'one' contr de'en babsedcho
 che Diozən'. Na' bito gonḷe txen len
 lega'aque'. ¹⁸Beṇə' ca' chso'on ca'
 bito choso'ozenague' che Ẫancho
 Jesocristən', con chso'one' de'e
 bia'azəlažə'əga'aque'. Xochechgua
 chso'e dižə' choso'opeine' beṇə' ca'
 chse'ejle'edazə, na' choso'oḁoayague'
 lega'aque'. ¹⁹Yoguə' beṇə' zjəṇezene'
 de que le'e chzenagle che Diozən',
 na' de'e na'anə' chebeida'. Na'
 che'enda' sole cue' yichjle par
 gonḷe de'e güen caguə par gonḷe
 de'e mal. ²⁰Na' Diozən' ben' chon
 par chzo chbezcho binḷo leczə le'
 gone' par ničh lgüegwzə əgwlej
 əgwšəšjle xtižə' gwxiye'enə'. Na'
 Ẫancho Jesocristən' sotezə soe'
 gaquəlenšgacze' le'e.

²¹Temtio' ben' chonḷen nada' žin
 chguape' le'e diox. Na' leczə ca'
 bišə' ljuējzja' quinga choso'oguape'
 le'e diox, Losion', Jasonṇə' na'
 Sosipaterən'.

²²Nada' Tersio chzoja' cart
 nga con can' na Pabən', leczə
 əchguapa' le'e diox, ca naquə
 le'e chonlilažə'əle Ẫanchon' can'
 chonlilažə'ane' nada'.

²³Chguap Gayon' le'e diox. Nada'
 Pab zoa' ližə'enə'. Na' leczə ližə'
 na' chəsə'əžag beṇə' ca' chso'elao'
 Cristən'. Erasto ben' naquə tesor
 che syodan' chguape' le'e diox, na'
 beṇə' bišə'əcho Cuarto.

²⁴Chṇaba' gaquəlen Ẫancho
 Jesocristən' yoguə'əḷḷe. Na'
 ca'ašgaczen' gaquə.

Cho'elaogü'e Diozən'

²⁵⁻²⁷Ledoye'ela'och Diozən'
 zejlicane, Dioz ben' naquə
 le'ezelaogüe beṇə' sin'. Len' nape'
 yelə' guac par chaclene' chio'o
 ničh sotezə socho gonlilažə'əchone'
 na' chaclencze' can' na de'en
 əchyixjui'a che Jesocristən'. De'en
 əchyixjui'a na'anə' naquən to
 dižə' güen dižə' cobə de'en cui no
 gwṇeze dezd ža gwlasda'ote, pero
 ṇa'a Diozən' bablo'ine'en chio'o.
 Diozən' babene' ca baṇezechon,
 babzejni'ine' chio'o bi zejen de'en
 boso'ozoj de'e profet ca'. Dioz
 ben' zo zejlicane bene' mendad
 par ničh yoguə' chio'o beṇəch
 ənezecho dižə' güen dižə' cobə che
 Jesocristən' par əgwzenagcho che'
 na' gonlilažə'əcho Jesocristən'. Na'
 Jesocrist na'anə' gaquəlene' chio'o
 par güe'ela'ocho Diozən' zejlicane.
 Na' ca'ašgaczen' gaquə. *Pab*